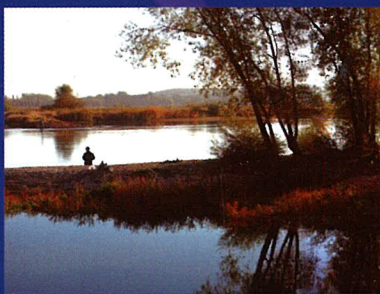

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

Koncepcja rozwoju i działania
„Viadrina 2007”

Euroregion „Pro Europa Viadrina“

Koncepcja Rozwoju i Działania Viadrina 2007

Wersja z 27.06.2006

1.	Wstęp	3
2.	Analiza sytuacji socjo-ekonomicznej w Euroregionie „Pro Europa Viadrina”	5
2.1.	Obszar i Ludność	5
2.2.	Zatrudnienie i bezrobocie	7
2.3.	Struktura gospodarki i wzrost gospodarczy	10
2.4.	Infrastruktura	13
2.5.	Stan Współpracy Transgranicznej	14
2.6.	Analiza mocnych i słabych stron Euroregionu „Pro Europa Viadrina”	18
2.7.	Środki pomocowe UE z Programu INTERREG III A i PHARE-CBC (2000-2006)	21
3.	Drzewo Celów Euroregionu „Pro Europa Viadrina”	21
4.	Założone działania na lata 2007-2013	22
4.1.	Wspieranie tożsamości regionalnej i myśli europejskiej	22
4.2.	Turystyka jako czynnik wzrostu	23
4.3.	Wspólna infrastruktura i ochrona środowiska	23
4.4.	Rozwój ducha przedsiębiorczości oraz małych i średnich przedsiębiorstw	24
5.	Lista wykorzystanych źródeł	25
6.	Załączniki	26
6.1.	Powstanie i opracowanie aktualizacji Koncepcji Rozwoju i Działania Viadrina 2007	26
6.2.	Okres wsparcia 2007-2013	27
6.3.	Umowa o utworzeniu Euroregionu „Pro Europa Viadrina” z dnia 21.12.1993 (uzupełniona 06.06.1998)	28
6.4.	Struktura Organizacyjna Euroregionu „Pro Europa Viadrina”	32
6.5.	Członkowie Stowarzyszeń tworzących Euroregion „Pro Europa Viadrina”	33
6.6.	INTERREG III A I PHARE CBC	35
6.7.	Uzupełniający materiał statystyczny	42

1. Wstęp

Euroregion „Pro Europa Viadrina” jest jednym z czterech Euroregionów¹, które powstały w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych na granicy polsko-niemieckiej.

W dniu 21.12.1993r., na zamku w Rogach pod Gorzowem Wlkp., trzech przewodniczących stowarzyszeń tworzących Euroregion podpisało umowę o utworzeniu Euroregionu „Pro Europa Viadrina”².

Utworzenie Euroregionu „Pro Europa Viadrina” zostało przygotowane poprzez wiele rozmów podmiotów samorządowych jak i państwowych regionu przygranicznego. Równolegle do tych rozmów firma konsultingowa we współpracy z różnymi partnerami z regionu opracowała pierwszą Koncepcję Rozwoju i Działania w Euroregionie „Pro Europa Viadrina”. Dokument ten przedstawiony w październiku 1993r. był przez następne lata podstawą w procesie umocnienia pozycji Euroregionu jak i zdobywania środków pomocowych z programów INTERREG II i PHARE CBC.

Obecna trzecia Koncepcja Rozwoju i Działania pod tytułem „Viadrina 2007” nawiązuje z jednej strony do koncepcji rozwoju i działań z roku 1993 i roku 1999 z drugiej jednak strony tendencje rozwoju w Unii Europejskiej jak i Euroregionie zmieniły się przez ostatnie 12 lat od ich stworzenia w takim stopniu, iż niezbędne okazało się opracowanie całkiem nowej Koncepcji Rozwoju i Działania, która musiała być również zgodna ze strategiami wojewódzkimi i krajów związkowych. W taki sposób, na podstawie wizji rozwoju strony polskiej i strony niemieckiej powstał wzorzec rozwoju Euroregionu „Pro Europa Viadrina”.

Poprzez reformy administracyjne i terytorialne przeprowadzane od roku 1993 po obu stronach Euroregionu Pro Europa Viadrina powstały nowe struktury administracyjne. Do tego rozwoju dostosowały się samorządy Euroregionu. Polska strona Euroregionu obejmuje gminy jak i powiat grodzki gorzowski położone w pięciu północnych powiatach województwa lubuskiego. Niemiecka strona Euroregionu obejmuje powiaty ziemskie Märkisch-Oderland i Oder-Spree oraz miasto na prawach powiatu Frankfurt nad Odrą.

Koncepcja Rozwoju i Działania „Viadrina 2007” ma spełnić dwie funkcje: ma analizować istniejącą w Euroregionie sytuację i jednocześnie wskazywać drogę przyszłego wspólnego rozwoju. Przy tym jest to koncepcja otwarta, która umożliwia bieżące uwzględnienie doświadczeń wynikających z rozwoju.

„Viadrina 2007” będzie również regionalną podstawą wykorzystania europejskich środków wsparcia w ramach planowanych programów Celu 3 „Europejska Współpraca Terytorialna” dla obu stron Euroregionu „Pro Europa Viadrina” od roku 2007. Proponowane działania powinny być realizowane z udziałem wszystkich członków i podmiotów zaangażowanych we współpracę polsko-niemiecką.

Prezydium Euroregionu „Pro Europa Viadrina” świadomie nie zleciło wykonania Koncepcji Rozwoju i Działania „Viadrina 2007” doradcom zewnętrznym. W roku 2005 Prezydium Euroregionu powołało Grupę Roboczą z zadaniem aktualizacji Koncepcji Rozwoju i Działania oraz wypracowania wspólnej strategii. Ta decyzja miała –jak już w 1999 roku- dokumentować fachowy potencjał istniejący w Euroregionie. Obecna Koncepcja Rozwoju i

¹ Euroregion jest dobrowolnym zrzeszeniem gmin, miast i powiatów jak i związków, który ma za cel wsparcie współpracy i transgranicznego rozwoju w zakresie infrastruktury gospodarki, środowiska, kultury, czasu wolnego i innych pól społecznych. Koncepcja rozwoju i działania Euroregionu „Pro Europa Viadrina” z roku 1993, s. 7.

² Umowa (uzupełniona w dniu 6.6.1998r) znajduje się w załączniku 6.1.

Działania jest zatem wynikiem intensywnej wymiany i dialogu członków Euroregionu, które to zostały streszczone w ramach warsztatów zrealizowano w kwietniu 2006.

Opracowanie koncepcji „Viadrina 2007” we własnym zakresie z jednej strony w znacznej mierze zmobilizowało wewnętrzny potencjał Euroregionu „Pro Europa Viadrina” a z drugiej zaś wykazało jego możliwości. Członkowie Euroregionu oraz instytucje regionalne w różnorodny sposób wspierali opracowanie obecnej Koncepcji Rozwoju i Działania. W tym miejscu chcielibyśmy wszystkim serdecznie podziękować za ich udział w pracach nad Koncepcją Rozwoju i Działania.

Od chwili powstania Euroregionu „Pro Europa Viadrina” na podstawie wspólnej Koncepcji Rozwoju i Działania powstała silna sieć kontaktów transgranicznych. Zrealizowano również wiele projektów dla dobra regionu.

Również w obecnym czasie celem współpracy, dla rozwoju której opracowana została ta Koncepcja, pozostaje stworzenie wspólnej regionalnej tożsamości, jak również wzmocnienie naszego regionu przygranicznego pod względem gospodarczym.

Roman Cholewiński	Martin Patzelt
Prezydent Euroregionu „Pro Europa Viadrina”	Vice Prezydent Euroregionu „Pro Europa Viadrina”
Burmistrz gminy Drezdenko	Nadburmistrz miasta Frankfurt n. Odrą

Frankfurt/O. Gorzów Wlkp., czerwiec 2006r

2. Analiza sytuacji socjo-ekonomicznej w Euroregionie „Pro Europa Viadrina”

2.1. Obszar i Ludność

Euroregion "Pro Europa Viadrina" obejmuje po stronie polskiej 28 gmin z Województwa Lubuskiego. Spośród 28 gmin, 2 gminy to gminy miejskie, 13 gmin miejsko-wiejskich i 13 gmin wiejskich. Powierzchnia ogółem po polskiej stronie wynosi 5737 km².

Polska część Euroregionu stanowi ok. 2% powierzchni Polski, zaś ludność ok. 1%. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi ok. 65 mieszkańców i jest blisko dwukrotnie niższa aniżeli średnia w kraju, co jest charakterystyczne dla terenów przygranicznych.³

Euroregion po stronie niemieckiej obejmuje powiaty ziemskie Märkisch Oderland, Oder-Spree i powiat grodzki Frankfurt nad Odrą. Powierzchnia Euroregionu po stronie niemieckiej wynosi 4 518 km kw., co stanowi 15,3% powierzchni kraju związkowego Brandenburgia i 1,27% powierzchni całych Niemiec.

Ludność niemieckiej strony Euroregionu stanowi 15,33% ogólnej liczby mieszkańców Brandenburgii i 1,27% ludności Niemiec. Od 1989 r. przyrost demograficzny jest ujemny. Szczególnie daje się to zauważyć w miastach oraz w gminach położonych peryferyjnie. Zanotowany od połowy lat dziewięćdziesiątych w powiatach Maerkisch Oderland i Oder-Spree dodatni przyrost demograficzny zmniejszył swoją dynamikę, a w powiecie Oder-Spree jest nawet ujemny. Niewielki przyrost ludności notują nadal gminy w pobliżu Berlina oraz gminy i dzielnice wiejskie w rejonie Frankfurtu nad Odrą⁴.

Tabela 1: Powierzchnia i ludność

	Powierzchnia	Mieszkańcy (Stan: 31 XII 2004)	Ludność na 1 km ² powierzchni
<u>Niemiecka strona</u>			
Ogółem	4.518 km ²	449.374	99
Z tego:			
powiat Märkisch-Oderland	2.128 km ²	192.131	90
Powiat Oder-Spree	2.242 km ²	192.001	85
Frankfurt (Oder)	148 km ²	65.242	441
<u>Polska strona</u>			
Ogółem	5737 km ²	374 453	65
z tego:			
Gorzów Wlkp.	86 km ²	125 578	1460

³ Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

⁴ Por. również tabela dot. rozwoju ludności stanowiąca załącznik

gmina Międzyrzecz	315 km ²	24 711	78
gmina Słubice	185 km ²	19 809	107
Kostrzyn	46 km ²	17 620	383
Ogółem	10.255 km²	823.827	80

Źródło: Krajowy Urząd Statystyczny Brandenburgii, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze: „Współpraca euroregionalna w latach 1994-2004”; Zielona Góra 2005, Główny Urząd Statystyczny: Bank Danych Regionalnych, dane na rok 2004

Euroregion „Pro Europa Viadrina” Stan: 01.01.2006

Niespełna połowa ludności w Euroregionie „Pro Europa Viadrina” stanowią ludzie poniżej 40 lat (49%). Grupa wiekowa do 17 roku życia obejmuje w Euroregionie łącznie ok. 18% mieszkańców. Udział tej grupy jest jednakże wyższy po stronie polskiej (22%) aniżeli po stronie niemieckiej (15%)

Tabela 2: Ludność wg grup wiekowych (stan 31.12.2004)

	0-17 lat	18-39 lat	40-64 lat	65 i starszych
Strona niemiecka	15%	28%	38%	19%
Strona polska	22%	34%	33%	11%
Ogółem	18%	31%	36%	15%

źródło: Krajowy Urząd Statystyczny Brandenburgii, Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych obliczenia własne

Zarówno po polskiej jak i po niemieckiej stronie Euroregionu w społeczeństwie przeważają kobiety. Przeciętnie na 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety (po polskiej stronie 105).⁵

⁵ Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

W roku 2004 liczba zawieranych małżeństw w niemieckiej części Euroregionu wynosiła 4,6 małżeństwa na 1000 mieszkańców, a po polskiej stronie 4,4. W Euroregionie w 2004 r. urodziło się 8,5 dzieci żyjących na 1000 mieszkańców. Liczba urodzeń w polskiej części Euroregionu była wyraźnie większa (9,97 żywych urodzeń na 1000 mieszkańców) niż w części niemieckiej (6,7 urodzeń żywych na 1000 mieszkańców).⁶

2.2. Zatrudnienie i bezrobocie

Zatrudnienie

Z powodu różnych metod zbierania danych oraz klasyfikacji na temat zatrudnienia w Euroregionie „Pro Europa Viadrina” łącznie możliwe są tylko stosunkowo ogólne stwierdzenia (patrz tabela 3).

W roku 2004 zatrudnionych, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia socjalnego, po stronie polskiej Euroregionu było ponad 73 tysięcy osób, co stanowi 30,3 % ludności w wieku produkcyjnym.⁷

Dane o strukturze zatrudnienia dotyczą obszaru polskiej części Euroregionu wg stanu na dzień 01.12.2005. Większość zatrudnionych lub czynnych zawodowo pracowało w sektorze handlowym, sektorze obsługującym nieruchomości, przemyśle przetwórczym i sektorze edukacyjnym. Udział zatrudnionych w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie kształtował się na poziomie ok. 3% (patrz tabela 3)⁸

W niemieckiej części Euroregionu (Okręg Agencji Pracy we Frankfurcie nad Odrą) liczba zatrudnionych podlegających obowiązkowi ubezpieczenia socjalnego wynosiła w dniu 30.06.2005 r. łącznie 115.882 osoby. Przede wszystkim w budownictwie, w transporcie i sektorze łączności oraz w przemyśle przetwórczym liczba zatrudnionych podlegających obowiązkowi ubezpieczenia socjalnego zmniejszyła się znacznie, podczas gdy w handlu oraz usługach związanych z konserwacją i naprawą zanotowano lekki wzrost zatrudnienia.

W roku 2004 po polskiej stronie Euroregionu na 73 999 osoby zatrudnione w sektorze rolniczym zatrudnionych było 3,0%, w sektorze przemysłowym 32,9%, oraz 64,1% w sektorze usługowym. Ponad połowa zatrudnionych to kobiety i stanowią one 51,3%.

Analizując lata 1999-2004 można zauważyć zmniejszanie się liczby zatrudnionych, aż do roku 2002, od tego roku statystyki wskazują na nieznaczny wzrost liczby zatrudnionych (wykres 1). Cały czas obserwuje się stały rozkład w podziale na sektor prywatny i publiczny, przy czym w sektorze prywatnym pracuje ok. 56%.⁹

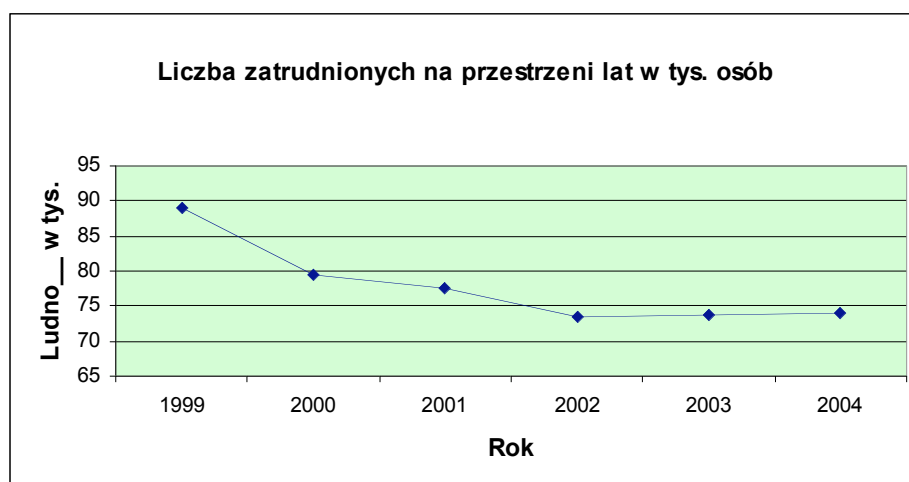
⁶ Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

⁷ Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

⁸ Urząd Statystyczny w Zielonej Górze: „Współpraca euroregionalna w latach 1994-2004”; Zielona Góra 2005, Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych

⁹ Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

Wykres 1: Liczba zatrudnionych po polskiej stronie Euroregionu „Pro Europa Viadrina”

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3: Struktura zatrudnienia w Euroregionie „Pro Europa Viadrina”

Gałąź gospodarki	Strona niemiecka						Strona polska		
	Zatrudnieni objęci obowiązkiem płacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne						Zatrudnieni		
	30.06.2003		30.6.2004		Porównanie z rokiem poprzednim		Gałąź gospodarki	2004	
	ogółem	%	ogółem	%	absolut	%		Ogółem	%
Rolnictwo, Leśnictwo,	4.587	3,7	4.108	3,4	-479	-10,44	Rolnictwo, Leśnictwo, Rybołówstwo	2 220	3,0
Rybołówstwo i hodowla ryb	127	0,1	117	0,1	-10	-7,87			
Górnictwo i przemysł wydobywczy	68	0,05	72	0,06	4	5,88			
Przemysł przetwórczy	16.032	12,96	15.146	12,52	-886	-5,53	Przemysł przetwórczy	24 345	32,9
Energetyka i wodociągi	1.982	1,6	1.652	1,37	-330	16,65			
Budownictwo	14.185	11,46	12.687	10,49	-1.498	-10,56	Budownictwo	2 220	3,0
Handel, konserwacja, naprawy	16.892	13,65	18632	15,4	1.740	10,30	Handel i Konserwacje	7 399	10,0
Gastronomia, Hotelarstwo	3.256	2,63	3.399	2,81	143	4,39			
Transport i łączność	8.394	7,78	7.859	6,5	-535	6,37	Transport, gospodarka magazynowa, łączność	4 662	6,3
Kredyty i ubezpieczenia	2.074	1,68	2.021	1,67	-53	2,56			
Nieruchomości, wynajem	11.998	9,7	11.969	9,89	-29	-0,24			
Administracja, obrona, ubezpieczenia społeczne	12.742	10,3	12.200	10,08	-542	-4,25			
Wychowanie i edukacja	8.225	6,65	8.250	6,82	25	0,3	Edukacja	8 362	11,3

Sektor zdrowotny, weterynaryjny i socjalny	15.998	12,93	16.167	13,36	169	1,06	Sektor zdrowotny i socjalny	6 660	9,0
Usługi publiczne i osobiste	7.146	5,77	6.666	5,51	-480	-6,72			
Gospodarstwa domowe	32	0,03	31	0,03	-1	-3,13			
Pozostałe	10	0,01	6	0,0	-4	-40	Pozostałe	18 131	24,5
Ogółem	123.748	100	120.982	100	-2.766	-2,24	Ogółem	73 999	100

*bezpośrednie porównanie polskiej i niemieckiej strony Euroregionu jest z powodu różnorodnych klasyfikacji branż gospodarczych niemożliwe

Źródło: Sprawozdania roczne Okręgowego Urzędu Pracy we Frankfurcie n.O, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze: „Współpraca euroregionalna w latach 1994-2004”; Zielona Góra 2005, Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

Bezrobocie

Przy wyliczeniu stopy bezrobocia pod uwagę wzięty został obszar podregionu gorzowskiego województwa lubuskiego. W 2004 po stronie polskiej wynosiła ona 24,3%.¹⁰

Stopa bezrobocia po polskiej stronie Euroregionu między rokiem 2002 a 2004 utrzymuje się na podobnym poziomie. Po stronie polskiej szczególnie widoczne są różnice pomiędzy poszczególnymi powiatami. W powiecie Strzelecko-Drezdeneckim stopa bezrobocia w 2004 r. była 1,7 razy wyższa niż w Gorzowie Wlkp.

Po stronie niemieckiej Euroregionu stopa bezrobocia w 2004 r wynosiła 17,4%. W porównaniu do roku 2003 spadła ona o prawie jeden punkt procentowy, lecz w porównaniu do roku 2002 była wyższa o trzy punkty procentowe. Również po niemieckiej stronie Euroregionu widoczne są znaczne różnice pomiędzy poszczególnymi gminami, w tabeli nie są one jednak widoczne, ze względu na to, że dane przedstawione zostały na poziomie powiatowym. Szczególnie w gminach oddalonych od Berlina, w których wcześniej przeważały struktury rolnicze, stopy bezrobocia osiągają niekiedy 30%.

Tabela 4: Zmiany bezrobocia w Euroregionie „Pro Europa Viadrina”

Obszar	Bezrobocie w tys. / Ilość bezrobotnych (%)					
	2002		2003		2004	
	tys. os.	%	tys. os.	%	tys. os.	%
Strona niemiecka¹:						
Ogółem	28.803	14,4	37.069	18,3	35.866	17,4
Z tego:						
Powiat Oder-Spree	11.999	14,2	15.751	18,2	15.089	17,1
Powiat Märkisch-Oderland	10.813	14,4	14.071	18,2	13.693	17,1
Frankfurt (Oder)	5.991	14,7	7.247	18,7	7.084	18,4

¹⁰ Główny Urząd Statystyczny <http://www.stat.gov.pl/>

Strona polska²:						
Ogółem³	39,6	-	39,6	24,5	36,8	24,3
Z tego powiaty:						
Gorzowski	6,4	25,7	6,5	26,2	6,0	26,0
Międzyrzecki	6,8	28,3	6,7	28,1	6,0	27,0
Słubicki	5,0	24,5	5,0	24,7	4,8	26,4
Strzelcko-Drezdenecki	6,5	31,1	6,8	32,3	6,5	35,0
Sulęciński	4,3	29,6	4,0	28,5	3,6	25,3
Miasto Gorzów Wlkp.	10,6	18,2	10,6	18,4	9,9	17,9
Euroregion Ogółem	68.403	-	76.669	21,1	72.666	20,3

1) Średnia roczna, 2) Stan na dzień 31.12. każdego roku, 3) Podregion gorzowski województwa lubuskiego

Źródło: Sprawozdania roczne Okręgowego Urzędu Pracy we Frankfurt/Oder, Główny Urząd Statystyczny: Bank danych Regionalnych, obliczenia własne

2.3. Struktura gospodarki i wzrost gospodarczy

W gospodarce polskiej części Euroregionu duże znaczenie odgrywają przede wszystkim sektor przemysłowy oraz sektor handlowo – usługowy.

Przemysł w podregionie gorzowskim skoncentrowany jest przede wszystkim w dużych miastach: Gorzowie, Międzyrzeczu oraz w Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Ilość podmiotów gospodarczych (patrz tabela 5) zarejestrowanych w systemie REGON w roku 2004 w gminach Euroregionu wyniosła ogółem 38 296, z tego w sektorze publicznym – 2 090 i w sektorze prywatnym – 36 206. Największa koncentracja podmiotów gospodarczych występuje w Gorzowie – 16 406 co stanowi 42,84%, w Słubicach – 3 096 (8,08%) oraz w Międzyrzeczu 2 922 (7,63%).¹¹

Najwięksi inwestorzy zagraniczni w polskiej części Euroregionu „Pro Europa Viadrina”:

- ARCTIC PAPER KOSTRZYŃ S.A. - fabryka papieru w Kostrzynie
- VOLKSWAGEN ELEKTRO-SYSTEMY – firma produkująca wiązki elektryczne do samochodów osobowych w Gorzowie Wlkp.
- FAURECIA – firma produkująca części dla przemysłu motoryzacyjnego w Gorzowie Wlkp.
- STEINPOL – zakład m.in. w Rzepinie, produkujący meble tapicerowane
- MOLTECH – producent wiązek i kabli elektronicznych dla przemysłu motoryzacyjnego w Sulęcinie
- STILON S.A. i RHODIA POLYAMIDE POLSKA S.A. – spółki produkujące włókna tekstylne, techniczne i granulaty konstrukcyjne

¹¹ Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, dane za rok 2004

- BOWET VETOQUINOL Sp. z o.o. – firma działająca na rynku weterynaryjnym, z siedzibą w Gorzowie Wlkp.
- PODRAVKA POLSKA – producent wyrobów spożywczych m.in. przyprawy do potraw Vegeta w Kostrzynie¹²

Po stronie niemieckiej Euroregionu na dzień 30.06.2004 r. zarejestrowanych było łącznie 11.133 zakładów. Struktura gospodarcza po niemieckiej stronie Euroregionu „Pro Europa Viadrina” wykazuje różnorodność małych i średnich przedsiębiorstw w różnych branżach. Sektory handel i usługi naprawcze; budownictwo, nieruchomości i mieszkalnictwo, wynajem; ochrona zdrowia, usługi weterynaryjne i sprawy socjalne oraz przemysł przetwórczy stanowią 62% wszystkich podmiotów gospodarczych i zatrudniają 49% pracowników podlegających obowiązkowi ubezpieczenia socjalnego w regionie. Przedsiębiorstwa przemysłowe, przetwórcze i usługowe działają w szczególności w następujących branżach:

- przemysł dostawczy i poddostawczy w branży motoryzacyjnej
- energetyka i technologie energetyczne
- przemysł żywnościowy
- przemysł drzewny
- przemysł chemiczny / tworzyw sztucznych
- logistyka
- przemysł lotniczy
- media, IT, komunikacja
- przemysł metalurgiczny, obróbka i przetwórstwo metali / mechatronika
- przemysł papierniczy
- urządzenia kolejowe
- mikroelektronika
- turystyka

Wartość dodana brutto wzrosła w niemieckiej części Euroregionu w latach 1999 do 2003 z 7.012,9 mln euro o 223 mln euro (3,18%) do 7.235,9 mln euro. Udział w wartości dodanej brutto w kraju związkowym Brandenburgia spadł z 17,8% (1999r) do 17,6% (2003r). Wartość ta pozostawała jednak do roku 1995 wyraźnie poniżej średniej krajowej (patrz tabela w załączniku) W niemieckiej części Euroregionu wartość dodana brutto na jednego zatrudnionego (40.821 euro) była nieznacznie wyższa od średniej krajowej (40.583 euro).

Największy udział w wartości dodanej brutto w niemieckiej części Euroregionu miał w roku 2003 sektor usług prywatnych i publicznych a mianowicie 32,1% (patrz załącznik). Tym samym region osiągnął 3,5 punktu procentowego więcej niż średnia krajowa.

Tabela 5: Liczba zakładów / przedsiębiorstw w Euroregionie „Pro Europa Viadrina”

¹² Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego, Aktualizacja z horyzontem czasowym do 2020, wersja robocza, Zielona Góra luty 2005

Gałąź gospodarki	Strona niemiecka						Strona polska		
	30.6.2003		30.6.2004		Porównanie z rokiem poprzednim		Gałąź gospodarki	2004	
	Ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%		ogółem	%
Rolnictwo, leśnictwo	523	4,6	508	4,6	-15	2,9	Rolnictwo Leśnictwo, Łowiectwo	1 456	3,8
Rybołówstwo i hodowla ryb	17	0,2	13	0,1	-4	-23,5	Rybactwo	19	0,1
Górnictwo i przemysł wydobywczy	9	0,1	10	0,1	1	11,1	Górnictwo	25	0,1
Przemysł przetwórczy	942	8,3	926	8,3	-16	-1,7	Przemysł przetwórczy	3 213	8,4
Energetyka i wodociągi	36	0,3	37	0,3	1	2,8	Energetyka i wodociągi	52	0,1
Budownictwo	1.802	15,9	1.706	15,3	-96	-5,3	Budownictwo	3 474	9,1
Handel, konserwacja, naprawy	2.399	21,2	2.328	20,9	-71	-3,0	Handel i konserwacja	12 611	32,9
Hotelarstwo i gastronomia	701	6,2	686	6,2	-15	-2,1	Hotele i Restauracje	1 355	3,5
Transport i łączność	628	5,5	631	5,7	3	0,5	Transport/ Magazynowanie Łączność	3 006	7,8
Kredyty i ubezpieczenia	240	2,1	221	2,0	-19	-7,9	Pośrednictwo finansowe	1 502	3,9
Nieruchomości, wynajem	1.556	13,8	1.606	14,4	50	3,2	Nieruchomości i usługi związane z prowadzeniem dział. gospodarczej	6 645	17,4
Administracja, obrona, ubezpieczenia społeczne	247	2,2	228	2,0	-19	-7,7	Administracja /Obrona Narodowa	222	0,6
Wychowanie i edukacja	236	2,1	231	2,1	-5	-2,1	Edukacja	740	1,9
Sektor zdrowotny, weterynaryjny i socjalny	1.173	10,4	1.178	10,6	5	0,4	sektor zdrowotny i socjalny	1 595	4,2
Usługi publiczne i osobiste	774	6,8	792	7,1	18	2,3	usługi	2 381	6,2
Gospodarstwa domowe z personelem domowym	25	0,2	26	0,2	1	4			
Bez danych	8	0,1	6	0,1	2	-25	inne	0	0
Ogółem	11.316	100	11.133	100	-183	-1,6	Ogółem	38 296	100

Źródło: Statystyka Federalnej Agencji Pracy, Główny Urząd Statystyczny: Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

W roku 2003 produkt krajowy brutto w podregionie gorzowskim wyniósł 18 748 zł na mieszkańca i był o 565 zł wyższy niż PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca w podregionie zielonogórskim. Udział PKB wytworzonego w podregionie gorzowskim do PKB w województwie lubuskim wynosił 38,5%. W stosunku do ogólnej wartości PKB Polski udział PKB podregionu gorzowskiego wynosił 0,9% i w przeliczeniu na jednego mieszkańca był niższy o 2 618 zł.¹³

¹³ Główny Urząd Statystyczny, http://www.stat.gov.pl/dane_spol-gosp/rachunki_narodowe/index.htm

Rolnictwo

Blisko 4/5 użytków rolnych w Euroregionie „Pro Europa Viadrina” wykorzystywanych jest jako pola uprawne, przy czym udział ten jest znacznie większy po stronie niemieckiej - 89% niż po stronie polskiej – 72,1%. W przeciwieństwie do tego po stronie polskiej ilość łąk i pastwisk stanowiąca 27,3% wszystkich użytków rolnych jest większa o ponad dwa razy niż po stronie niemieckiej. Patrz również tabela 6.

Tabela 6: Użytki rolne w Euroregionie „Pro Europa Viadrina”

Obszar	Użytki rolne						
	Ogółem	Z tego					
		Grunty orne	Sady	Łąki		Pastwiska	
	Tysiąc hektarów / %						
Strona polska ogółem:	223,5 / 100	161,2 / 72,1	1,2 / 0,5	46,5 / 20,8		14,6 / 6,5	
				Szkołki drzewek	Stale użytki zielone	Ziemia ogrodowa	Łozina, gaje topolowe
Strona niemiecka ogółem:	213,3 / 100	188,7 / 88,5	1,1 / 0,5	0,4 / 0,2	22,9 / 10,7	0,1 / 0,05	0,1 / 0,05

Źródło: Krajowy Zakład Przetwarzania Danych i Statystyki Brandenburgii, Główny Urząd Statystyczny: Bank Danych Regionalnych, dane na rok 2004, obliczenia własne.

* Odchylenia powstały w wyniku zaokrągleń

2.4. Infrastruktura

Euroregion „Pro Europa Viadrina” dysponuje funkcjonalnym systemem transportowym, który łączy go z ponadregionalnymi szlakami komunikacyjnymi i umożliwia wymianę towarów i usług w obrębie Euroregionu i poza nim. Przez teren Euroregionu „Pro Europa Viadrina” przebiega ważny paneuropejski korytarz transportowy nr 2 (E30) Berlin-Poznań-Warszawa oraz droga krajowa nr 22 i droga wojewódzka nr 133 stanowiące połączenia z zachodnimi sąsiadami. Równie ważne znaczenie dla regionu ma szlak E65 łączący Szczecin i Zieloną Górę (droga krajowa nr 3). Planowane jest wybudowanie autostrady A2, przebiegającej m.in. przez Świecko i Rzepin. Trwa budowa drogi ekspresowej S3 która połączy północno - zachodnią z południowo - zachodnią Polską. Najważniejszy szlak komunikacyjny po stronie niemieckiej stanowi autostrada A 12 z Berlina do Frankfurtu nad Odrą i jej przedłużenie po stronie polskiej. Oś wschód – zachód uzupełniają drogi federalne B 1, B 5 i B 158 a oś północ – południe droga B 112. Wraz z dalszą rozbudową Trasy Odrzańsko-Lużyckiej (Oder-Lausitz) w regionie buduje się efektywną trasę, która usprawni komunikację na szlaku północ – południe.

Na terenie Euroregionu znajdują się trzy drogowe przejścia graniczne, w tym: jedno przejście graniczne osobowo – towarowe Kostrzyn - Kietz, jedno przejście osobowe Frankfurt – Słubice, jedno osobowo – tranzytowe przejście Frankfurt (Oder) – Świecko, dodatkowo dwa

przejścia kolejowe: w Kostrzynie i w Kunowicach. Dla sprostowania rosnącym transgranicznym strumieniom transportowym pilnym zadaniem w regionie jest rozbudowa przepraw mostowych dla ruchu osobowego i towarowego. W ramach ułatwienia sąsiedzkich stosunków powinny zostać stworzone połączenia promowe i przejścia osobowe, które umożliwią wymianę w zakresie regionalnym. Takie połączenia stanowią również ważny aspekt odnośnie turystycznego rozwoju regionu.

Mimo ciągłych inwestycji sieć połączeń komunikacyjnych jest w złym stanie. Zarówno linie kolejowe jak i drogi wymagają modernizacji, aby sprostać rosnącym wymogom transportowym. W przypadku wielu miejscowości istnieje potrzeba budowy obwodnic, które pozwolą wyprowadzić z nich ruch tranzytowy.

Ważny aczkolwiek niedoceniany szlak komunikacyjny stanowią drogi wodne. Rośnie znaczenie portów wodnych np. w Kostrzynie nad Odrą oraz rzek w regionie (Odry, Warty i Noteci).

Pomimo osiągniętego postępu w zaopatrzeniu w energię, wodę oraz w zakresie gospodarki ściekowej wciąż istnieje potrzeba dalszych inwestycji w tej dziedzinie.

2.5. Stan Współpracy Transgranicznej

W porównaniu z okresem realizacji Koncepcji Rozwoju i Działania VIADRINA 2000 należy stwierdzić, iż współpraca transgraniczna w Euroregionie „Pro Europa Viadrina” stała się intensywniejsza i nabrała szerszego wymiaru. Od czasu powstania Euroregionu rozbudowała się znacząco jego struktura. Obecnie Euroregion tworzy 51 podmiotów z Polski i Niemiec (lista członków znajduje się w punkcie 6.3)

Współpraca transgraniczna nie dotyczyła tylko współpracy samorządów, jednakże była kontynuowana i pogłębiana przez organizacje pozarządowe (np. koła wędkarskie, Ochotnicze Straże Pożarne), organizacje pracodawców (np. współpraca Izby Przemysłowo-Handlowej we Frankfurcie z Zachodnią Izbą Przemysłowo-Handlową w Gorzowie Wlkp.) i pracobiorców (DGB Berlin - Brandenburgia z NSZZ „Solidarność” w Gorzowie Wlkp.).

Istotną rolę w kreowaniu współpracy miały partnerskie kontakty powiatów polskich i niemieckich (np. współpraca powiatu maerchijsko-odrzańskiego z powiatem gorzowskim i ślubickim, oraz powiatu Odra-Sprewa z powiatem sulęcińskim i ślubickim).

Regularnie odbywają się liczne polsko - niemieckie działania kulturalne. Gminy, szkoły i stowarzyszenia organizują regularnie liczne imprezy sportowe, festyny, koncerty i inne spotkania.

Poniższe zestawienie jest wynikiem pisemnej ankiety polskiego biura Euroregionu „Pro Europa Viadrina” wśród członków Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu „Pro Europa Viadrina”.

Partnerstwo gmin polskich Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu „Pro Europa Viadrina” w 2005r.

L.p.	Gmina	Partner	Zakres współpracy	Podstawa współpracy
------	-------	---------	-------------------	---------------------

1.	Bledzew	gmina Podelzig (Niemcy)	sfera komunalna, kultura, współpraca Straży Pożarnej, wymiana młodzieży, sport, turystyka	Umowa z dnia 03.02.2004r.
2.	Bogdaniec	gmina Petershagen/ Eggersdorf (Niemcy)	kultura, wymiana młodzieży, sport	Umowa z dnia 15.09.2001r.
3.	Cybinka	Ochotnicza Straż Pożarna Lossow (Niemcy)	współpraca Straży Pożarnej, sport, wspólne imprezy i ćwiczenia	Porozumienie z dnia 09.06.1999r.
4.	Dobiegniew	Golzow (Niemcy)	wymiana doświadczeń między radnymi, burmistrzami i urzędami, działalność socjalna, gospodarka komunalna, oświata i kultura, sport, turystyka, rekreacja, ochrona środowiska, wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych i turystycznych	Umowa z dnia 07.05.2001r.
5.	Drezdenko	- Woerth (Niemcy) - Winsen (Niemcy)	- oświata, samorząd - kultura, gospodarka, sfera socjalna	- Umowa z dnia 07.05.1999r. i z dnia 01.10.1999r. - Umowa z dnia 28.02.2001r.
6.	Gorzów Wlkp.	- Frankfurt n/Odrą (Niemcy) - gmina Eberswalde (Niemcy) - gmina Herford (Niemcy)	- sport, kultura, oświata, młodzież, ekologia, promocja - kultura, oświata - sport, kultura, oświata, młodzież	- Porozumienie z dnia 16.06.1995r. - Porozumienie z dnia 19.07.2001r. - Porozumienie z 04.1996r.
7.	Górzycza	gmina Lebus (Niemcy)	kultura, turystyka, sport, edukacja, wymiana młodzieży, gospodarka	Umowa z maja 2000r.
8.	Kłodawa	gmina Seelow Land (Niemcy)	turystyka, sport, kultura, ochrona środowiska	Umowa z maja 2000r.
9.	Kostrzyn	-Berlin- Spandau, Peitz - gmina Seelow (Niemcy) - gmina Wriezen (Niemcy)	- zabezpieczenia historycznych miejsc i obiektów - kultura, sport, rekreacja, kształcenie, gospodarka - kultura, turystyka, gospodarka	- Umowa z dnia 23.04.1994r. i z dnia 24.06.1996r. - Umowa z dnia 05.09.1998r. - Umowa z dnia 03.03.1997r.
10.	Krzeszyce	gmina Altlandsberg (Niemcy)	wymiana młodzieży, sport, kultura, oświata, wspólne imprezy	Umowa z dnia 28.08.2002r.
11.	Lubiszyn	gmina Odervorland (Niemcy)	gospodarka, kultura, sport, turystyka, pożarnictwo, oświata	Porozumienie z dnia 30.10.1997r.
12.	Lubniewice	gmina Schoneiche (Niemcy)	kultura, wspólne spotkania, wyjazdy dzieci i młodzieży	Umowa z dnia 30.10.1992r.
13.	Międzyrzecz	- Berlin Wilmersdorf	kultura, sport, turystyka, regionalizm, promocja,	- Umowa z dnia 23.10.1993r.

		- Bad Freienwalde (Niemcy) - trójp porozumienie – Haren (Ems-Niemcy) i Vlagtwedde (Holandia) i nieoficjalna współpraca z Andersy (Francja)	międzynarodowe spotkania harcerzy i skautów organizowane od 1992 r., każdego roku przez innego partnera, międzynarodowe wystawy sztuki twórców amatorów, międzynarodowe biegi przyjaźni, międzynarodowe spotkania seniorów, wizyta w Parlamencie Europejskim w Stasburgu w 2000 roku, międzynarodowa współpraca klubów AA, współpraca uczniów szkół podstawowych, udział grup artystycznych w świętach miast partnerskich, współpraca strażaków	- Umowa z dnia 04.05.2001r. - Porozumienie z dnia 24.10.1991r.
14.	Ośno Lubuskie	gmina Eichwalde (Niemcy)	wymiana młodzieży, kultura, współpraca szkół	Umowa z dnia 06.05.1995r.
15.	Pszczew	gmina Letschin (Niemcy)	sektor kulturalny, sportowy, wymiana grup młodzieży ochrony przeciwpożarowej	Umowa z dnia 11.04.2002r.
16.	Rzepin	gmina Hoppegarten (Niemcy)	spotkania kulturalne, sportowe, socjalne oraz komunalne	Umowa z dnia 19.11.2004r.
17.	Skwierzyna	gmina Bernau (Niemcy)	sport, kultura, turystyka	Umowa z dnia 09.02.1979r.
18.	Słońsk	- gmina Muellrose (Niemcy) - gmina Treplin (Niemcy)	- współpraca w wymiany szkolnej, współpraca w zakresie sportu pożarniczego, organizowanie wspólnych zawodów, organizowanie wspólnych imprez kulturalnych - organizowanie wspólnych imprez kulturalno-sportowych	- Umowa z dnia 03.06.2002r. - Porozumienie z dnia 22.01.2004r.
19.	Słubice	- Frankfurt n/O - Heilbronn (Niemcy)	- zapobieganie klęskom żywiołowym, kultura, rozwój ruchu granicznego -wymiana młodzieży, kultura, sport	- Umowa z dnia 01.10.1997r. - Umowa z dnia 24.04.1998r.

20.	Sulęcín	-gmina Beeskow (Niemcy)	- współpraca pomiędzy szkołami, przedszkolami, rowerzystami, wędkarzami, strażą pożarną, seniorami, sportowcami, orkiestrami dętymi	- Umowa z dnia 03.05.2002r.
		- gmina Kamen (Niemcy)	- Współpraca pomiędzy szkołami, przedszkolami, artystami malarzami i fotografikami, rowerzystami, wędkarzami, strażą pożarną, pszczelarzami, seniorami, sportowcami, domami pomocy społecznej, chórami	- Umowa z dnia 03.05.2002r.
		- gmina Friedland (Niemcy)	- Współpraca pomiędzy szkołami, przedszkolami, rowerzystami, strażą pożarną, orkiestrami dętymi, seniorami, sportowcami	- Umowa z dnia 01.05.2005r.
21.	Stare Kurowo	gmina Lebus (Niemcy)	wymiana młodzieży, integracja organizacji straży pożarnych	Umowa z dnia 27.09.1997r.
22.	Strzelce Kraj.	- gmina Angermuende (Niemcy)	- oświata, kultura, działalność socjalna, sport, ochrona środowiska	- Umowa z dnia 11.05.1994r.
		- gmina Tornesch (Niemcy)	- organizacja i administracja, sprawy socjalne, gospodarka komunalna, oświata i kultura, sprawy młodzieżowe, sport turystyka i wypoczynek, ochrona środowiska, współpraca w dziedzinie rolnictwa, poparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych, integracja europejska	- Umowa z dnia 12.06.2002r.
23.	Trzciel	-gmina Asendorf (Niemcy)	- kultura, sport, wymiana młodzieży, ochrona przeciwpożarowa	- Dokument zawarcia związku partnerstwa z dnia 05.06.1993r.
		-Falkenberg (Niemcy)	- rozwój turystyki, kultura, sport, ochrona przeciwpożarowa, współpraca szkół, wymiana młodzieży	- Porozumienie o współpracy z dnia 22.11.2000r.
24.	Witnica	Muncheberg (Niemcy)	Radni i władze gmin; Edukacja; Seniorzy; Straż Pożarna;	Porozumienie partnerskie podpisane dnia 08.05.1998r.
25.	Zwierzyn	Rehfelde (Niemcy)	sport, kultura, sfera gospodarczo-handlowa, wymiana przedszkolna i wczesnoszkolna, wymiana	Umowa z dnia 06.10.2005r.

			seniorów	
--	--	--	----------	--

2.6. Analiza mocnych i słabych stron Euroregionu „Pro Europa Viadrina”

Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
1. Ludność			
- wysoki procent osób w wieku produkcyjnym - doświadczenie społeczeństwa w życiu w regionie przygranicznym - silnie zainteresowanie tematami sąsiadów	- duży udział starzejącego się społeczeństwa, szczególnie w regionach wiejskich - niewystarczające kwalifikacje w odniesieniu do potrzeb rynku - nadal niewystarczające interkulturalne kompetencje	- lepsze warunki życia i pracy dla przyrostu ludności - rosnąca liczba pracowników w polskiej części regionu przygranicznego wykształconych adekwatnie do potrzeb rynku - poprawa ukierunkowanego transgranicznego kształcenia zawodowego	- dalsze zmniejszanie liczby mieszkańców, brak młodych pracowników (niemiecka strona) - odpływ pracowników, opustoszenie miast i wsi, malejący potencjał gospodarczy
2. Rozwój gospodarczy			
- wysoka liczba zatrudnionych w sektorze usług - znaczący rezerwuar dostępnych pracowników - istnienie różnorodnego spektrum branż	- zbyt słabe ukierunkowanie na branżę przyszłości - duże bezrobocie w regionie przygranicznym - dominacja tradycyjnych gałęzi przemysłu	- nowe i trwałe miejsca pracy w innowacyjnych gałęziach, współpraca z instytucjami naukowymi - utworzenie sieci centrów innowacji i technologii - sieciowe połączenie przestrzeni gospodarczych z sąsiadującymi metropoliami w dziedzinie: - marketingu	- odpływ ludności - utrudnione wykorzystanie bezrobotnych ze względu na ich niskie wykwalfikowanie - dominacja centrów gospodarczych i naukowych takich jak Berlin i Poznań

• istnienie centrów gospodarczych • wystarczająca ilość planistycznie wyznaczonych obszarów przemysłowych • wysoka liczba MŚP i mikroprzedsiębiorstw	• niewystarczające powiązanie z zapleczem po polskiej i niemieckiej stronie • małe strategiczne ukierunkowanie MŚP na transgraniczne działania marketingowe • brak strategii marketingowej nastawionej na umiędzynarodowienie • niedostatek transgranicznej współpracy przedsiębiorstw i promocji gospodarczej	regionalnego (promocji) - turystyki - przetwórstwa • wykorzystanie położenia geograficznego, zachęty dla inwestorów • ścisła transgraniczna współpraca przedsiębiorstw • rozwój potencjału turystycznego w określonych priorytetach	• ograniczenie do tradycyjnych branży, duży procent niewypłacalności • niewystarczające wyposażenie finansowe, mała zdolność innowacyjna
--	---	---	---

3. Rozwój obszarów wiejskich

• wysoki udział użytków rolnych i lasów • rozpoczął się trwały (zrównoważony) rozwój wsi • sprzyjające warunki naturalne dla ekologicznej uprawy roli i potencjał do produkcji surowców odnawialnych • znaczący potencjał siły roboczej, niskie koszty	• jeszcze niewystarczające wykorzystanie zasobów przyrodniczych w działalności gospodarczej i turystyce • niewystarczająca promocja ofert turystycznych całego regionu pogranicza • ciągle jeszcze duże braki w infrastrukturze obszarów wiejskich • mało ofert pracy, niekorzystna struktura	• lepsza promocja, lepsze wykorzystanie obszarów leśnych i innych obszarów wiejskich na cele turystyczne • uzupełnienie sieci szlaków/ścieżeki turystycznych wokół szlaków • położenie tranzytowe, bliskość metropolii, rosnące zainteresowanie ofertami turystycznymi na obszarach wiejskich • wspólne przetwórstwo i	• rosnące bezrobocie poprzez zmiany strukturalne w zakładach rolnych • odpływ siły roboczej • konflikty odnośnie użytkowania między rolnictwem a ochroną środowiska • obciążenie starymi długami,
---	--	---	--

pracy (polska część) • dobre warunki dla agroturystyki	wiekowa, braki w kwalifikacjach i zbyt małe umiejętności językowe	sprzedaż, bliskość metropolii jako rynek zbytu	niestabilność kapitałowa przedsiębiorstw
4. Humanressourcen			
• duża liczba dobrze wykształconych pracowników, wysoki udział absolwentów szkół specjalistycznych • duża liczba uczelni (wyższe szkoły zawodowe, uczelnie techniczne, uniwersytety)	• kształcenie w całym regionie przygranicznym zbyt mało dopasowane do wymagań rynku pracy • za mała liczba ofert szkoleniowych dla MŚP oraz ofert współpracy między instytucjami naukowymi a gospodarką • niskie kompetencje interkulturalne • wysoka liczba bezrobotnych	• kwalifikowanie pracowników do rynku pracy w regionie przygranicznym • wspólne formy dokształcania zawodowego • wspieranie potencjału jednostek badawczo-rozwojowych pomaga MŚP, stwarza nowe miejsca pracy w branżach przyszłości	• rosnące bezrobocie zwłaszcza wśród kobiet • bliskość centrów uniwersyteckich w metropoliach, odpływ studentów • nikłe szanse reintegracji zawodowej bezrobotnych
5. Współpraca euroregionalna			
• 15-letnie doświadczenie we współpracy • sprawdzone struktury Grup Roboczych Euroregionu • wieloletnie doświadczenie w polsko-niemieckich ocenach projektów • wspólne działania PR	• dwa biura (w Gorzowie i Frankfurcie nad Odrą) • zbyt mocne nastawienie tylko na INTERREG • polityczni decydenci nie wykorzystują potencjału Euroregionu • Euroregion nie jest uznany jako podmiot regionalnego rozwoju	• wzmocnienie całościowej struktury • wspólne biuro • zarządzanie wszystkimi transgranicznymi celami • Euroregion jako lobbysta regionu pogranicza	• utrata znaczenia w konkurencji regionów • rozpadnięcie się Euroregionu • zasada oddolności nie jest wykorzystywana • utrata Euroregionu do współstanowienia (prawa weta)

• Euroregion to znana marka			
-----------------------------	--	--	--

Opracowane przez Grupę Roboczą ds. Aktualizacji Koncepcji Działania i Rozwoju Viadrina 2007

2.7. Środki pomocowe UE z Programu INTERREG III A i PHARE-CBC (2000-2006)

W okresie budżetowym 2000-2006 środki przeznaczone dla Euroregionu „Pro Europa Viadrina” w ramach programu pomocowego Unii Europejskiej Phare CBC wynosiło ok. 31,11 mln euro. Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej możliwe było korzystanie z Interreg III A. W ramach tego programu zatwierdzone zostały projekty na kwotę ok. 35,29 mln zł. Po stronie niemieckiej dofinansowanie wynosiło 61,32 mln euro. Lista zatwierdzonych projektów stanowi załącznik 6.4.

Przyznane środki zostały wykorzystane w większości na ochronę środowiska. Najwięcej przekazano na ulepszenie sieci kanalizacyjnej, budowę oczyszczalni ścieków. Inwestycje w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków zmniejszyły udział substancji szkodliwych w wodach występujących na terenie Euroregionu i podniosły atrakcyjność inwestycyjną gmin.

Drugą pod względem dofinansowania jest poprawa infrastruktury. Dofinansowane zostały zarówno inwestycje drogowe jak również inwestycje mające na celu poprawę infrastruktury technicznej i komunalnej.

Szczególne znaczenie dla rozwoju współpracy transgranicznej w Euroregionie „Pro Europa Viadrina” miało dofinansowanie tzw. małych projektów w ramach Funduszu Małych Projektów z programu Phare CBC i Interreg. Po polskiej stronie w latach 2000-2006 do dyspozycji w ramach funduszy Phare 1998-2003 było ok. 3,4 mln euro, po stronie niemieckiej 1,5 mln euro. Po polskiej stronie przyznano dofinansowanie na realizację 504 projektów (stan: 13.01.2006 r.) FMP PHARE CBC oraz 52 przedsięwzięć z FMP INTERREG III A na kwotę ok. 0,3 mln euro (stan: 14.06.2006 r.) przyczyniających się do poprawy stosunków sąsiedzkich oraz budowania przyjaźni. Po niemieckiej stronie zatwierdzono na lata 2000-2006 401 projektów (stan: 31.12.2005). Były to przede wszystkim imprezy i publikacje, które pozwoliły wzajemnie lepiej się poznać oraz nawiązać trwałe relacje.

3. Drzewo Celów Euroregionu „Pro Europa Viadrina”

Cel główny
Wspieranie partnerstwa transgranicznego i współpracy

Wspieranie tożsamości regionalnej i myśli europejskiej	Turystyka jako czynnik wzrostu	Wspólna infrastruktura i ochrona środowiska	Rozwój ducha przedsiębiorczości oraz małych i średnich przedsiębiorstw
---	---------------------------------------	--	---

Wspieranie polsko-niemieckich	Stworzenie wspólnego	Tworzenie transgranicznych	Wspieranie transgranicznej współpracy przedsiębiorstw
-------------------------------	----------------------	----------------------------	---

przedsięwzięć i spotkań w zakresie edukacji, kultury, spraw socjalnych i sportu	profesjonalnego, turystycznego marketingu regionalnego	połączeń komunikacyjnych	(internacjonalizacja)
Przedsięwzięcia i działania służące wspieraniu myśli europejskiej	Uzupełnianie sieci szlaków turystycznych i związanej z nią infrastruktury	Ponadgraniczny rozwój miast i gmin oraz ponadgraniczne planowanie zagospodarowania przestrzennego	Podwyższanie kwalifikacji pracowników i pracodawców
Współpraca z innymi Euroregionami	Rozwój marek turystycznych i wiodących atrakcji	Przylączenie przedsiębiorstw do transgranicznych szlaków komunikacyjnych	Współpraca w zakresie nauki badań, wspieranie innowacji i technologii
Euroregionalne instytucje i miejsca spotkań	Rozwój priorytetowych potencjałów turystycznych	Infrastruktura zaopatrzenia w media i oczyszczania (woda pitna, ścieki, energia, gospodarka odpadami)	Pobudzenie współpracy w zakresie kształcenia zawodowego
Kompetencje językowe		Transgraniczna ochrona przed katastrofami	Transfer know how do regionu pogranicza
Współpraca samorządowa i współpraca administracji		Współpraca i połączenie regionalnych organizacji ekologicznych	Wzmocnienie kompetencji branżowych w regionie pogranicza i promocja gospodarcza

Opracowane przez Grupę Roboczą ds. Aktualizacji Koncepcji Działania i Rozwoju Viadrina 2007

4. Założone działania na lata 2007-2013

4.1. Wspieranie tożsamości regionalnej i myśli europejskiej

- Małe projekty społeczno-kulturalne
- Rozbudowa i modernizacja centrów współpracy polsko-niemieckiej
- Kształcenie w obszarze języków obcych (polski/niemiecki) i transgraniczna wymiana uczniów i pracowników młodocianych (kooperacja placówek edukacyjnych)
- Wspieranie sąsiedzkiej współpracy samorządów terytorialnych ale również publicznych i prywatnych podmiotów zajmujących się wymianą kulturalną, związków i stowarzyszeń oraz instytucji zajmujących się rozwojem dobrosąsiedzkich stosunków względnie spójności socjalnej
- Wspieranie dobrosąsiedzkiej współpracy placówek socjalnych, ochrony zdrowia i edukacyjnych
- Wspólne strategie, koncepcje, badania dotyczące rozwoju regionalnego oraz badanie wykonalności (studium wykonalności) we wszystkich dziedzinach

- Wspólne projekty kulturalne, socjokulturalne, sportowe i szkolne jak również imprezy dla uczniów i młodzieży
- Oranizacja i koordynacja celów euroregionalnych
- Reprezentacja interesów mieszkańców i działalność publiczna na rzecz mieszkańców Euroregionu
- Umocnienie struktur euroregionalnych i utworzenie wspólnego biura Euroregionu
- Wspieranie współpracy samorządowej i współpracy administracyjnej

4.2. Turystyka jako czynnik wzrostu

- Wspieranie infrastruktury turystycznej szczególnie odnośnie turystyki wodnej (budowa przystani, stworzenie przepraw promowych i związane z tym działania)
- Połączenie tematyki turystyki wodnej i lądowej z ofertą specjalnych atrakcji przyrodniczych i kulturalnych
- Rozwój dalszych turystycznych centrów w ramach współpracy między partnerami turystycznymi z krajów partnerskich
- Intensywne działania w celu dalszej rozbudowy oferty turystycznej w szczególności celem kwalifikacji już istniejącej infrastruktury turystycznej (turystyka rowerowa, wodna, kulturalna)
- Wsparcie powiązanego z gospodarką kształcenia zawodowego w kooperacji z polskimi i niemieckimi instytucjami z sektora turystyki i usług
- Działania w zakresie ponadgranicznie oddziaływującej infrastruktury publicznej w dziedzinie wypoczynku, kultury, sportu i infrastruktury społecznej
- Koncepcyjne tematycznie ukierunkowane działania w zakresie turystyki (uwzględnienie licznych miejscowości uzdrowiskowych, zdrojowych i wypoczynkowych)
- Realizacja wspólnej koncepcji turystycznej (strategii rozwoju turystyki) Euroregionu

4.3. Wspólna infrastruktura i ochrona środowiska

- Użytkowanie infrastruktury granicznej – nowe funkcje
- Transgraniczny ruch / transport regionalny
- Ponadgraniczna poprawa infrastruktury transportowej
- Wsparcie miejsc przeładunkowych dla transgranicznego ruchu towarowego (porty, centra transportu towarowego i centra logistyczne itd.) jak również obiekty do transportu multimodalnego
- Transgraniczna, samorządowa współpraca na rzecz zrównoważonego rozwoju przestrzennego (m.in. miast i obszarów z nimi powiązanych)
- Współpraca i stworzenie sieci między regionalnymi organizacjami ekologicznymi
- Rozwój i stworzenie sieci znaczących krajobrazów kulturowych Euroregionu (np. Oderbruch, Land Lebus – Ziemia Lubuska, obszar Warty i Noteci)

- Przedsięwzięcia na temat komunikacji / transportu, planowania przestrzennego i regionalnego oraz rozwoju i przebudowy miast
- Działania dotyczące transgranicznego rozwoju miast bliźniaczych jako modelowe przedsięwzięcia na rzecz transgranicznego rozwoju miast
- Koncepcje integracji odnawialnych źródeł energii do systemów energetycznych
- Współpraca instytucji zaopatrzenia w media i oczyszczania (woda pitna, ścieki, gospodarka odpadami, systemy energetyczne)
- Kontynuacja transgranicznej ochrony przeciwpożarowej i zapobiegania katastrofom
- Działania na rzecz ochrony przed emisjami i poprawy jakości życia

4.4. Rozwój ducha przedsiębiorczości oraz małych i średnich przedsiębiorstw

- Wsparcie w zakładaniu działalności gospodarczej, mającej na celu działalność transgraniczną (kwalifikowanie, doradztwo, coaching)
- Rozwój i wsparcie polsko-niemieckiej współpracy przedsiębiorstw i sieci przedsiębiorstw (np. giełdy kooperacyjne i konferencje branżowe, szczególnie w ramach tworzenia regionalnych i branżowych clusterów; pomoc w nawiązaniu kontaktów i związany z tym coaching, tworzenie transgranicznych, gospodarczych banków danych)
- Wspieranie rozwoju regionalnych, ponadgranicznych łańcuchów dochodowych, transfer know how do regionu przygranicznego
- Wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw przy pozyskiwaniu nowych rynków w kraju partnerskim – internacjonalizacja
- Uaktywnienie handlu przygranicznego – wzmocnienie kompetencji branżowych i promocji gospodarczej
- Wspieranie transgranicznej współpracy i sieci instytucji naukowych, badawczych i technologicznych w celu poprawienia dostępu do naukowej wiedzy i transferu technologicznego
- Utworzenie ponadgranicznego systemu wsparcia transferu innowacji i technologii
- Tworzenie i dalszy rozwój transgranicznej współpracy w dziedzinie kształcenia zawodowego i szkoleń zawodowych
- Opracowanie wspólnych koncepcji rozwoju długofalowego kształtowania gospodarki w regionie przygranicznym
- Opracowanie i wdrożenie modułów podnoszenia kwalifikacji w dziedzinie kompetencji interkulturowych jako stałego składnika ofert kształcenia zawodowego i szkoleń zawodowych
- Tworzenie i rozwój ośrodków innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości po polskiej stronie Euroregionu
- Rozwój przedsiębiorczości w Polsce
- Umiejscowienie małych i średnich przedsiębiorstw w regionie przygranicznym stworzenie tematycznych sieci w Euroregionie (np. Business Cluster)

5. Lista wykorzystanych źródeł

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego, Aktualizacja z horyzontem czasowym do 2020, wersja robocza, Zielona Góra luty 2005

Koncepcja rozwoju i działania Viadrina 2000, Frankfurt n.O. Gorzów Wielkopolski

Krajowy Zakład Przetwarzania Danych i Statystyki Brandenburgii (www.lds-bb.de)

Protokół dot. warsztatów na temat wzorcowego rozwoju Euroregionu „Pro Europa Viadrina” na okres wspierania 2007-2007 06 kwietnia 2006

Statystyka Federalnej Agencji Pracy

(<http://www.pub.arbeitsamt.de/hst/services/statistik/detail/a.html>)

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, „Współpraca Euroregionalna w latach 1994-2004”, Zielona Góra 2005

Główny Urząd Statystyczny, <http://www.stat.gov.pl/>

Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych

Ministerstwo Gospodarki Brandenburgii (www.wirtschaft.brandenburg.de)

Agencja Przyszłości Brandenburgii (www.zab-brandenburg.de)

6. Załączniki

6.1. Powstanie i opracowanie aktualizacji Koncepcji Rozwoju i Działania Viadrina 2007

W dniu 15.12.2004 Rada Euroregionu Pro Europa Viadrina podjęła decyzję o aktualizacji Koncepcji Rozwoju i Działania Euroregionu Viadrina 2000. Prace nad aktualnieniem zostały rozdzielone między oba biura. W celu wsparcia Biur Prezydium postanowiło powołać Grupę Roboczą, w której skład wchodziło trzech polskich i trzech niemieckich członków Grupy Roboczej Projektmanagement Euroregionu „Pro Europa Viadrina”. Grupa Robocza ds. aktualizacji Koncepcji Rozwoju i Działania została powołana w dniu 20.05.2005.

Członkami Grupy Roboczej zostali:

z polskiej strony:

- Pan Zbigniew Staszak z Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp.
- Pan Ryszard Stachowiak z Urzędu Miasta i Gminy w Sulęcinie
- Pan Aleksander Kozłowski z Urzędu Miasta i Gminy w Słubicach

z niemieckiej strony:

- Pan Klaus Baldauf z Urzędu Miasta we Frankfurcie nad Odrą
- Pan Frank Kutschke z Izby Handlowo-Przemysłowej we Frankfurcie nad Odrą
- Pan Rüdiger Rietzel z Regionalnego Biura Planistycznego Oderland-Spree w Beeskow

Prace były koordynowane przez Biura Euroregionu pod Kierownictwem Pana Krzysztofa Szydłaka oraz Pana Dietera Schmiedel i przy współpracy z Panią Birke Kleemann, Panią Anetą Bärwolf oraz Panią Hanną Kontek.

W dniu 06.04.2006 odbyły się warsztaty do udziału w których zostali zaproszeni wszyscy członkowie Euroregionu „Pro Europa Viadrina”, którzy wypracowali model Euroregionu „Pro Europa Viadrina” na podstawie projektu rozporządzenia o Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego i opracowań przedstawionych przez Grupę Roboczą ds. aktualizacji Koncepcji Rozwoju i Działania. Podczas warsztatów zostały ustalone: analiza SWOT, drzewo celów i założone działania, które będzie zawierała przyszła Strategia Działania Euroregionu „Pro Europa Viadrina”, która powinna się wpisać w Program Operacyjny Lądu Brandenburg i Województwa Lubuskiego, te z kolei będą podstawą do wsparcia projektów w latach 2007-2013.

Transgraniczna partnerska współpraca Euroregionu „Pro Europa Viadrina” wpisuje się płynnie w Strategię Wsparcia w ramach Celu 3 Unii Europejskiej, który jest określony w Rozporządzeniu o Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego pojęciami regionalnej, terytorialnej i międzyregionalnej współpracy w ramach Unii Europejskiej.

6.2. Okres wsparcia 2007-2013

Od roku 2007 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego będzie w szczególności podstawą wsparcia finansowego dla regionów przygranicznych, ponieważ tam zostały zlokalizowane obszary zadaniowe trzech celów. Cel trzeci „Europejska współpraca terytorialna” jest ważną wytyczną dla współpracy w Euroregionie. Dlatego Koncepcja Rozwoju i Działania jednoznacznie opiera się na Rozporządzeniu, na którym bazują wszystkie dalsze dokumenty programowe.

Rozporządzenie o Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego w wersji z dnia 05.07.2006, opublikowane zostało w Dzienniku Urzędowym z dnia 31.07.2006, Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1080/2006 jest dostępne pod adresami:

- wersja polska:

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/pl/oj/2006/l_210/l_21020060731pl00010011.pdf

- wersja niemiecka

[http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/feder/ce_1080\(2006\)_de.pdf](http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/feder/ce_1080(2006)_de.pdf)

6.3. Umowa o utworzeniu Euroregionu „Pro Europa Viadrina” z dnia 21.12.1993
(uzupełniona 06.06.1998)

**UMOWA O UTWORZENIU EUROREGIONU
PRO EUROPA VIADRINA**

pomiędzy Stowarzyszeniem Gmin Lubuskich i Związkiem Gmin Gorzowskich ze strony polskiej oraz Stowarzyszeniem Środkowa Odra ze strony niemieckiej.

PREAMBUŁA

Stowarzyszenie Gmin Lubuskich i Związek Gmin Gorzowskich ze strony polskiej oraz Stowarzyszenie Środkowa Odra ze strony niemieckiej, zwane dalej Stronami wyrażając wolę:

1. Zapewnienia dobrosąsiedzkich stosunków pomiędzy Polakami i Niemcami
2. Umacniania tożsamości regionalnej żyjących w obszarze granicznym Polaków i Niemców poprzez stworzenie wspólnej perspektywy na przyszłość
3. Podnoszenia poziomu życia obywateli mieszkających w regionie poprzez utworzenie w przyszłości ponadgranicznego, zintegrowanego polsko-niemieckiego regionu gospodarczego
4. Wspierania idei jedności europejskiej i międzynarodowego zrozumienia
5. Ustalania wspólnych przedsięwzięć i pozyskiwania środków finansowych niezbędnych na ich realizację oraz uwzględniając postanowienia Europejskiej Konwencji Ramowej o Współpracy Transgranicznej między Wspólnotami i Władzami Terytorialnymi sporządzonej w Madrycie 21 maja 1980 roku postanawiają utworzyć Euroregion PRO EUROPA VIADRINA.

I. NAZWA, SIEDZIBA, TERYTORIUM

§ 1

1. Przyjmuje się nazwę: "PRO EUROPA VIADRINA"
2. Siedzibą Euroregionu jest Dąbroszyn. Zasady funkcjonowania i finansowania siedziby określi Rada Euroregionu.
3. Euroregion obejmuje teren gmin będących członkami strony polskiej, jak również powiaty, miasta, gminy i związki gminne będące członkami strony niemieckiej. Wykaz gmin założycieli zawiera załącznik będący integralną częścią Umowy.

II. FORMY WSPÓŁPRACY W EUROREGIONIE

§ 2

Formy współpracy odpowiadają treści Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrosąsiedztwie i przyjaznej współpracy z dnia 17 czerwca 1991 roku.

III. PRAWA I OBOWIĄZKI STRON EUROREGIONU

§ 3

1. Strony deklarują swoją wolę uzgadniania i uchwalania przedsięwzięć i projektów o zasięgu ponadgranicznym na płaszczyźnie partnerskiej w porozumieniu z kompetentnymi organami i administracjami.

2. Strony informują się wzajemnie o zamierzanych przedsięwzięciach dotyczących tylko jednej ze Stron Umowy.
3. Szczegółowe zasady dotyczące praw i obowiązków określać będzie regulamin.

IV. ORGANY EUROREGIONU

§ 4

1. Organami Euroregionu są:
 - o Rada Euroregionu
 - o Prezydium Euroregionu
 - o Sekretariat Euroregionu
 - o Komisja Rewizyjna
 - o Grupy Robocze
2. Mandaty w organach Euroregionu będą obsadzone w równej części przez każdą ze Stron. Wybór delegatów przeprowadza niezależnie od siebie każda ze Stron na zasadach określonych w swoich statutach.

§ 5

RADA EUROREGIONU

1. Rada Euroregionu jest najwyższym organem uchwałodawczym Euroregionu.
2. Rada Euroregionu składa się z 20 członków, wybranych po 10 przez stronę polską i niemiecką.
3. Rada może przyznać tytuł honorowego członkostwa
4. Do zadań Rady Euroregionu należy w szczególności:
 - o określanie kierunków działania
 - o wybór Prezydium Euroregionu
 - o uchwalanie regulaminów
 - o zatwierdzanie projektów uchwał
 - o koordynowanie spraw finansowych
 - o powoływanie i odwoływanie Komisji Rewizyjnej

§ 6

PREZYDIUM EUROREGIONU

Rada powołuje ze swego grona Prezydium. Prezydium składa się z czterech osób, po 2 przedstawicieli ze strony polskiej i niemieckiej. Przewodzenie Prezydium powierza się na zasadzie 2-letniej kadencji, poczynając od stycznia 1997 r., na przemian polskiej i niemieckiej stronie.

a) wprowadza się funkcję Wiceprzewodniczącego Prezydium na tej zasadzie, że w czasie przewodniczenia strony polskiej funkcję wiceprzewodniczącego sprawuje przedstawiciel strony niemieckiej.

Do zadań Prezydium należy:

- o reprezentowanie Euroregionu na zewnątrz
- o zwoływanie posiedzeń Rady
- o wykonywanie uchwał Rady
- o kierowanie Sekretariatem
- o powoływanie Grup Roboczych

§ 7

SEKRETARIAT EUROREGIONU

Sekretariat Euroregionu tworzą jego dwie placówki w Słubicach i we Frankfurcie n/O. Zapewnia on bieżącą obsługę Euroregionu i koordynuje pracę Grup Roboczych. Każda ze Stron Umowy finansuje swoją placówkę.

§ 8

GRUPY ROBOCZE

Grupy Robocze powoływane są przez Prezydium. Wypracowują propozycje wspólnych projektów w dziedzinach, za które odpowiadają przed Radą. Uczestnictwo w Grupach jest otwarte dla wszystkich zainteresowanych.

§ 9

KOMISJA REWIZYJNA

Komisja Rewizyjna ma obowiązek i prawo nadzorować na bieżąco wspólne wydatki finansowe Stron Umowy oraz składać Radzie sprawozdania.

§ 10

REGULAMIN

Szczegółowe zadania organów Euroregionu określone będą w osobnym regulaminie uchwalonym przez Radę.

V. PODEJMOWANIE UCHWAŁ

§ 11

1. Rada Euroregionu podejmuje decyzje w formie uchwał, które zapadają bezwzględną większością głosów (najmniej 11 głosów) przy obecności co najmniej 3/4 składu Rady.
2. Każdy z członków Rady posiada jeden głos.
3. Uchwały Prezydium podejmowane są większością głosów według zasad określonych przez Radę.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

§ 12

Środki niezbędne na działalność Euroregionu będą pochodzić:

- o ze środków finansowych obu Stron Umowy
- o z dotacji, darowizn, spadków
- o innych źródeł

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 13

1. Zmiany niniejszej Umowy wymagają zgodnej woli Umawiających się Stron.
2. Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.
3. O kwestiach spornych rozstrzyga Rada Euroregionu.
4. Umowa ulega rozwiązaniu, jeśli jedna ze Stron dobrowolnie zgłosi swoje wystąpienie.
5. O wystąpieniu należy powiadomić Radę co najmniej sześć miesięcy przed planowanym terminem wystąpienia.
6. Rada rozstrzyga w powyższym przypadku o sposobie likwidacji organów Euroregionu i uregulowaniu wszystkich zobowiązań.
7. Umowa została podpisana dnia 21 grudnia 1993 roku i z tym dniem wchodzi w życie.
8. Umowa została sporządzona w sześciu egzemplarzach, po trzy w języku polskim i niemieckim, przy czym teksty mają jednakową moc.

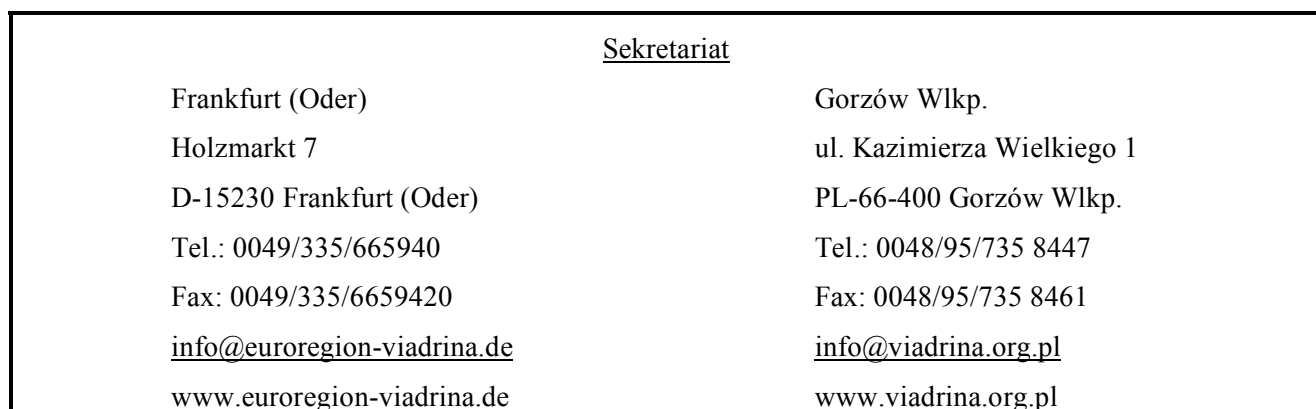
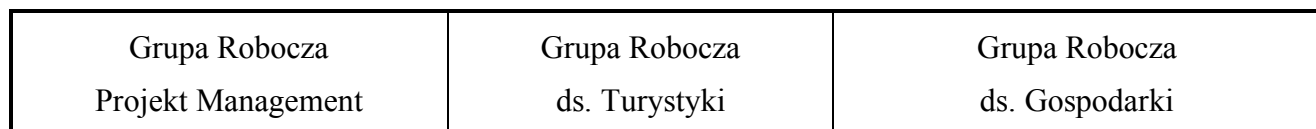
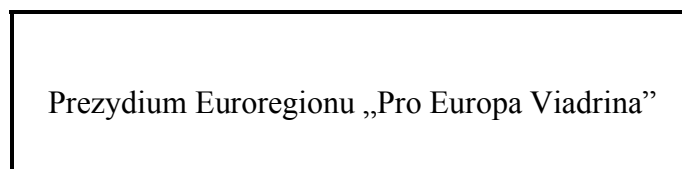
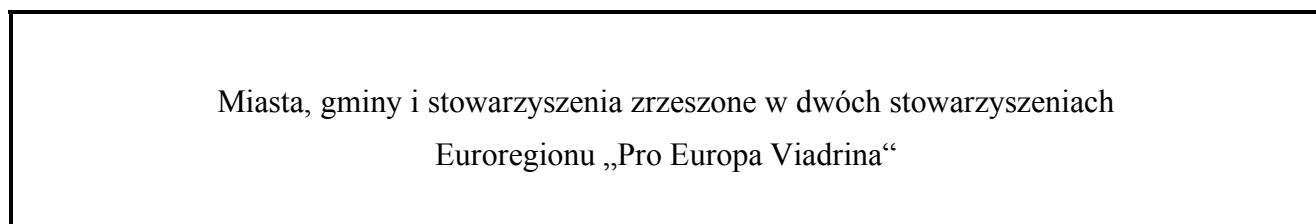
Rogi, dnia 21 grudnia 1993 roku

Za Stowarzyszenie Gmin Lubuskich
Ryszard Bodziacki

Za Związek Gmin Gorzowskich
Lech Marek Gorywoda

Za Stowarzyszenie Środkowa Odra
Wolfgang Pohl

6.4. Struktura Organizacyjna Euroregionu „Pro Europa Viadrina”

6.5. Członkowie Stowarzyszeń tworzących Euroregion „Pro Europa Viadrina”

Stan na dzień: 09.12.2005

6.5.1. Republika Federalna Niemiec: Stowarzyszenie Środkowa Odra (Stan: 20.06.2006)

- ⇒ Amt Odervorland
- ⇒ Amt Seelow – Land
- ⇒ DGB Berlin-Brandenburg für den Interregionalen Gewerkschaftsrat (IGR)
- ⇒ Europa-Universität Viadrina
- ⇒ Evangelischer Kirchenkreis „An der Oder und Spree“
- ⇒ Frankfurter Brücke e.V.
- ⇒ Handwerkskammer Frankfurt (Oder)
- ⇒ Industrie- und Handelskammer Frankfurt (Oder)
- ⇒ Investor Center Ostbrandenburg GmbH
Betreiber des World Trade Centers Frankfurt (Oder) / Słubice
- ⇒ Landkreis Märkisch-Oderland
- ⇒ Landkreis Oder-Spree
- ⇒ Landschaftspflegeverband „Mittlere Oder“ e.V.
- ⇒ Messe und Veranstaltungen GmbH Frankfurt (Oder)
- ⇒ NaturFreunde Landesverband Brandenburg e.V.
- ⇒ Slubfurt e.V.
- ⇒ Soteria an der Oder e.V.
- ⇒ Stadt Eisenhüttenstadt
- ⇒ Stadt Frankfurt (Oder)
- ⇒ Stadt Seelow
- ⇒ Vereinigung der Unternehmerverbände in Berlin und Brandenburg e.V.

6.5.2. Rzeczpospolita Polska: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pro Europa Viadrina” (stan 20.06.2006 r.)

- ⇒ Bledzew
- ⇒ Bogdaniec
- ⇒ Cybinka
- ⇒ Deszczno
- ⇒ Dobiegniew
- ⇒ Drezdenko
- ⇒ Gorzów Wlkp.
- ⇒ Górzycza
- ⇒ Kłodawa
- ⇒ Kostrzyn
- ⇒ Krzeszyce
- ⇒ Lubiszyn
- ⇒ Lubniewice
- ⇒ Lubuska Organizacja Pracodawców
- ⇒ Międzyrzecz
- ⇒ Ośno Lub.
- ⇒ Przytoczna
- ⇒ Pszczew
- ⇒ Rzepin
- ⇒ Santok
- ⇒ Skwierzyna
- ⇒ Słोńsk
- ⇒ Słubice
- ⇒ Stare Kurowo
- ⇒ Stowarzyszenie „PRO EDUCATIO VIADRINA”
- ⇒ Strzelce Krajeńskie
- ⇒ Sulęcín
- ⇒ Trzciel
- ⇒ Witnica
- ⇒ Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp.
- ⇒ Zwierzyń

6.6. INTERREG III A I PHARE CBC

6.6.1. Listy zatwierdzonych projektów – strona niemiecka (strona 31.07.2006)

Tytuł projektu		Udział INTERREG IIIA w mln EUR
Priorytet I – Współpraca gospodarcza i wspieranie MŚP		
1.	Euro-Inwestor II, Frankfurt nad Odrą	0,713
2.	Frankfurckie Dni Komunikacji , Frankfurt nad Odrą	0,026
3.	Marketing-Asystent, bbw Centurm Doskonalenia Zawodowego, Frankfurt nad Odrą	1,327
4.	Polska-Coaching, Izba Przemysłowo-Handlowa Frankfurt nad Odrą	0,268
5.	LOGTRANS 2002, Frankfurt nad Odrą	0,060
6.	Wiadukt, BIC Frankfurt nad Odrą	0,514
7.	Centrum Serwisowe „Polska“, Izba Przemysłowo-Handlowa Frankfurt nad Odrą	0,182
8.	Wiadukt II	0,589
9.	Zapewnienie dostępu do rynku przez kooperacje, park technologiczny, Frankfurt nad Odrą	0,415
10.	W formie dla współpracy polsko-niemieckiej, HWK, Frankfurt nad Odrą	0,197
11.	Jakość bez granic	0,373
12.	Współle lansowanie MOL	0,111
13.	Gospodarka napędzana siłą koni, IHK Projektgesellschaft, Frankfurt nad Odrą)	0,360
14.	Kontynuacja Centrum Serwisowe „Polska“ , Izba Przemysłowo-Handlowa Frankfurt n. Odrą	0,104
15.	Marketing turystyczny, Frankfurt nad Odrą	0,075
16.	Budowa dochodowych łańcuchów wspólnej logistyki, ETTC, Frankfurt nad Odrą	0,371
17.	Centrala konsumencka- stowarzyszenie zarejestrowane, doradztwo konsumenckie	0,200
Razem		5,885
Priorytet II Rozwój infrastruktury		
18.	Ogród europejski, Frankfurt nad Odrą	7,339
19.	Prom Güstebieser-Loose	0,075
20.	K 6432 Rozbudowa drogi łączącej Falkenberg – Amalienhof, MOL	0,808
21.	Trójjęzyczny, turystyczny system informacyjny Frankfurt nad Odrą(Oder) (Strategia częściowa 2003), Frankfurt nad Odrą	0,050
22.	Pracownicy umysłowi Brieskow-Finkenheerd, Urząd Brieskow-Finkenheerd, LOS	0,117

23.	JoiTraM, Frankfurt nad Odrą	0,286
24.	K 6410, MOL, 1. Wniosek częściowy	3,009
25.	K 6404, MOL, 2. Wniosek częściowy	1,157
26.	Ponadgraniczna turystyka wodna: pracownicy umysłowi Eisenhüttenstadt	0,059
27.	Rozbudowa Friedenskirche (OeC)	0,264
28.	Budowa hali targowej Frankfurt nad Odrą	2,947
29.	Droga Gorgast-Bleyen	1,293
30.	Budowa K 6702 Coschen /Zytowan	2,297
31.	Bollwerk EH 2. BA	1,338
Razem		21,039
Priorytet III Środowisko naturalne		
32.	GREENWAY, Signalanlagen, Frankfurt nad Odrą	0,326
33.	Oczyszczanie ścieków Steinsdorf / Coschen do Guben-Gubin	1,707
34.	Szlakami natury i kultury w Lebuser Land	0,205
35.	Ochrona środowiska i ochrona przed katastrofami Frankfurt nad Odrą	1,775
36.	ER 34a LOS	1,129
37.	Landowa szkoła ratownictwa Bad Saarow	0,446
38.	Ośrodek zdobywania wiedzy o środowisku Lebus	0,344
39.	Ochrona środowiska i ochrona przed katastrofami MOL	0,942
Razem		6,874
Priorytet IV Rozwój rolnictwa i terenów wiejskich		
40.	Broszura pogładowa droga rowerowa Odra-Nysa niemiecka-polska-angielska-czeska	0,086
41.	Droga rowerowa Odra-Nysa, MOL	0,743
42.	Kobiety ze wsi w oznakach czasu, Letschin, MOL	0,128
43.	Schroniska młodzieżowe Bremsdorfer Mühle, LOS	2,128
44.	Spójny, turystyczny system sterujący MOL	0,121
45.	Spójne projektowanie drogi rowerowej Odra-Nysa, MOL	0,354
46.	Koncepcja turystyki TOSS e.V., LOS	0,089
47.	Ponadgraniczna droga rowerowa Beeskow-Sulecin, LOS	0,992
48.	Turystyczna, ponadgraniczna koncepcja rozwoju i handlu	0,044
Razem		4,685
Priorytet V Szkolenie i zatrudnienie		
49.	Dzieci regionów przygranicznych (Kita Eisenhüttenstadt), LOS	0,033
50.	Fundacja Neuzelle, Internat	3,300

51.	Dzieci euroregionu – język jednocy, Haus Sonnenhügel e.V., EH, LOS	0,024
52.	Stworzenie europejskiego centrum wiedzy, EUV, Frankfurt nad Odrą	1,698
53.	Pokrzywdzona młodzież jako budowniczy systemu „JUBAS, QCW, Eisenhüttenstadt 0,109+0,087	0,274
54.	Niemiecko-Polska fabryka młodzieży, ucząca fabryka, bbw. Frankfurt nad Odrą)	1,297
		0,247
55.	Młodzież-centrum komunikacji, Kinderring Neuhardenberg, MOL	0,135
56.	Jakość w zawodach rzemieślniczych, Lietzen e.V., MOL	0,074
57.	Fort Gorgast, Kwalifikacje w obszarze turystycznym, MOL	0,106
58.	Pierwsze wykształcenie Trebnitz, MOL	0,355
59.	ECB, Frankfurt nad Odrą	0,171
60.	Centrum kariery, Frankfurt nad Odrą	0,347
61.	Szkoła-Gospodarka-Euroregiony, LOS	0,095
62.	ISB-Integracja niepełnosprawnych	0,318
63.	Uniwersytet Europejski Viadrina, Frankfurt nad Odrą	1,752
64.	EU-AS, Centrum kwalifikacyjne EH	0,298
65.	Kinderring Neuhardenberg Mallnow	0,120
66.	bbw, Kształcenie dla instruktorów	0,153
67.	IBETZ IB e.V. Hochseilgarten	0,132
Razem		10,929
Priorytet VI Współpraca		
68.	Centrum ekumeniczne, Frankfurt nad Odrą	0,041
69.	Utrzymanie w należytym stanie wzniesień koło Seelow	0,118
70.	Od człowieka do człowieka – małe projekty A (do 2.000 €, łącznie z opracowaniem), Euroregion	0,348
		0,095
71.	Młodzież – gospodarstwo ekologiczne Beeskow, LOS	0,491
72.	Young Life 2002, Messe GmbH, Frankfurt nad Odrą	0,061
73.	Małe projekty grupy B (2-5 T€), Euroregion	0,115
74.	Małe projekty (5-10 T€), Euroregion	0,844
75.	Zapobiegać lepiej niż leczyć, LOS	0,204
76.	Od człowieka do człowieka Fundusz Mikroprojektów	0,205
77.	Biuro koordynujące Euroregion Pro Europa Viadrina	0,199
		0,045
78.	Dom Caritas Bad Saarow, LOS	0,553

79.	Osieciowanie budynków głównych, LOS	0,231
80.	Biuro koordynujące opracowanie Funduszu Mikroprojektów	0,086
81.	Biuro koordynujące Zarząd	0,045
		0,173
		0,040
82.	RAA, Spotkanie 1. klasa	0,238
83	Klub, Frankfurt nad Odrą	0,077
Razem		4,209
Priorytet VII Szczególne		
84.	Zajęcia językowe dla policji (niemiecko-polska współpraca)	0,276
85.	Spotkanie – uczymy się dla Europy	0,166
86.	Warsztaty rozszerzenie UE na wschód	0,034
87.	Szanse w młodzieżowych skokach narciarskich K 40	0,220
88.	Young Life 2004 Frankfurt nad Odrą	0,039
89.	Europejska ścieżka rowerowa R1 (K6419) R1/BA ZR 1 Rehfelde	0,360
90.	Turystyczny system kierowania drogami LOS	0,109
91.	LOS- Turystyczny system kierowania	0,109
92.	Ośrodek zdobywania wiedzy o środowisku Lebus, dodatkowy budynek	0,089
Razem		1,402
Priorytet VIII Pomoc techniczna		
93.	Biuro koordynujące Euroregionu (3 etaty), Euroregion	0,284
94.	Fundusz Mikroprojektów-etaty	0,287
Razem		0,571
Razem (wszystkie priorytety)		55,594

6.6.2. PHARE CBC: Zatwierdzone projekty infrastrukturalne Phare CBC 2000-2003 i małe projekty Phare CBC 1998-2003 (stan: 01.01.2006)

L.P.	TYTUŁ PROJEKTU	Przyznane dofinansowanie Phare CBC w mln €
TRANSPORT		
1.	Modernizacja drogi nr 3 poprzez budowę zachodniej obwodnicy miasta Gorzowa Wlkp. - I etap od ul. Kasprzaka do ul. Sulęcińskiej	4,0
2.	Modernizacja transgranicznej drogi nr 22 w obrębie miasta	2,0

	Gorzów Wlkp.	
3.	Modernizacja przejścia granicznego Świecko	2,0
4.	Modernizacja dróg powiatowych łączących Ośno Lubuskie z przejściem granicznym w Kostrzynie n/O	2,0
	Ogółem	10,0
OCHRONA ŚRODOWISKA		
1.	Kompleksowy Regionalny Program Gospodarki Odpadami wraz z budową zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych dla potrzeb CZG-12	2,48
2.	Ochrona rezerwatu przyrody "Słońsk" poprzez budowę oczyszczalni ścieków wraz z kolektorami sanitarnymi w gminie Krzeszyce	2,0
3.	Poprawa warunków sanitarnych i lokalizacyjnych w gminach Związku Celowego Gmin MG-6 poprzez budowę i zintegrowanie ich systemów kanalizacyjnych z oczyszczalnią ścieków w Gorzowie Wlkp. oraz ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 137 Warta (Kostrzyn - Santok)	3,0
4.	Miejska oczyszczalnia ścieków wraz z kanalizacją w Skwierzynie.	2,0
5.	Oczyszczalnia ścieków w Gorzowie Wlkp. – Budowa kanalizacji sanitarnej w gminach Związku Celowego Gmin MG-6	3,1
	Ogółem	12,58
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA		
1.	Strategia zintegrowana Słubice-Frankfurt 2003- infrastruktura komunalna w przygranicznym rejonie miasta Słubice	2,0
2.	Strategia zintegrowana Słubice - Frankfurt 2003. Rozbudowa struktury komunalnej w przygranicznym rejonie miasta Słubic.	1,72
	Ogółem	3,72
ZASOBY LUDZKIE		
1.	Fundusz Małych Projektów (do 50 000 euro) Phare CBC 1998-2003	3,4
2.	Fundusz Małych Projektów Infrastrukturalnych (do 300 000 euro)	1,41
	Ogółem	4,81
SUMA		31,11

6.6.3. INTERREG III A: Lista zatwierdzonych projektów (stan 06.06.2006) – strona polska

L.P.	TYTUŁ PROJEKTU	Udział INTERREG III A w mln ZŁ
Priorytet I – Współpraca gospodarcza i wspieranie MŚP		
1.	Wspieranie transgranicznych stosunków gospodarczych	1,24

1.	Wiadukt 2006	0,94
2.	Euroregion PEV jako region gospodarczy	0,30
2.	Wspieranie innowacji, badań i technologii	0,81
1.	Lubusko – Brandenburski Dzień Jakości	0,04
2.	Akademia Rozwoju Kadr Pogranicza Szansa na wzmocnienie Współpracy Polsko - Niemieckiej	0,77
Ogółem		2,05
Priorytet II – Rozwój infrastruktury		
1.	Poprawa transgranicznej logistyki i infrastruktury transportowej (szynowej, drogowej, wodnej, lotniczej)	
2.	Poprawa infrastruktury technicznej i komunalnej	
1.	Europejskie Centrum Spotkań Seniorów i Osób Niepełnosprawnych oraz Kostrzyńskie Centrum Wspierania Biznesu	3,37
2.	Rozbudowa kompleksu sportowo-rehabilitacyjnego przy Centrum Spotkań Polsko-Niemieckich w Górzycy	4,13
3.	Adaptacja hali przemysłowej na halę targową i przyległego terentu na plac targowy	2,78
Ogółem		10,28
Priorytet III – Środowisko naturalne		
1.	Ochrona środowiska (powietrze, woda, gleba)	6,90
1.	Rozbudowa sieci kanalizacji na terenie m. Skwierzyna	3,67
2.	Dostosowanie sieci wodociągowej Rzepina do standardów UE	1,02
3.	Budowa infrastruktury wodno -kanalizacyjnej w ciągu obwodnicy miasta Witnica	0,42
4.	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami do studni wodomierzowych w miejscowości Rybakowo	1,42
5.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Słońsku ul. Poniatowskiego	0,37
2.	Transgraniczna ochrona przeciwpożarowa, ochrona przed klęskami żywiołowymi i katastrofami	7,47
1.	Zwiększenie efektywności przekazu informacji i współdziałania lubuskiej policji ze służbami ratowniczymi w wymiarze transgranicznym	7,23
2.	Poprawa mobilności i gotowości bojowej Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Mościcach	0,24
3.	Zachowanie potencjału przyrodniczego	0,13
1.	Budowa obiektu edukacyjnego w miejscowości Danków	0,13
Ogółem		14,50
Priorytet IV – Rozwój rolnictwa i terenów wiejskich		
1.	Trwała odnowa wsi i alternatywy zatrudnieniowe dla ludności wiejskiej	0,48
1.	Budowa transgranicznej sieci ścieżek pieszo - rowerowych w gminie Kłodawa	0,48
2.	Agroturystyka i infrastruktura turystyczna	0,12

1.	Rozwój infrastruktury sportowej i turystycznej w Kowalowie	0,12
3.	Wspieranie transgranicznej współpracy w dziedzinie rolnictwa	
Ogółem		0,60
Priorytet V – Szkolenie i zatrudnienie		
1.	Kształcenie i doskonalenie zawodowe w celu przystosowania do wymogów rynku pracy oraz w celu utworzenia dodatkowych możliwości zatrudnieniowych poprzez miejsca pracy wspierane publicznie	1,92
1.	Europresiębiorca-Polsko-Niemieckie Centrum Kształcenia Kadr Gospodarki Pogranicza / Polsko-Niemiecka Fabryka Młodzieży	1,12
2.	EU AS Asystent sekretarza	0,36
3.	EU - AS Serwisant maszyn i urządzeń telekomunikacyjnych	0,44
2.	Wspieranie placówek edukacyjnych i naukowych	1,08
1.	Polsko - Niemiecki System Kształcenia w zakresie Pedagogiki Społecznej	1,08
Ogółem		3,00
Priorytet VI - Współpraca		
1.	Współpraca euroregionalna	4,86
1.	Fundusz Mikro Projektów -PEV	4,86
Ogółem		4,86
SUMA		35,29

6.7. Uzupełniający materiał statystyczny

6.7.1. Niemiecka część Euroregionu "Pro Europa Viadrina"

6.7.1.1. Rozwój demograficzny w części niemieckiej 1996 – 2004

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Powiat Oder-Spree	193.006	195.032	196.655	196.784	196.453	195.670	194.169	193.062	192.001
Powiat Märkisch-Oderland	175.033	178.958	182.968	186.573	188.277	189.634	190.678	191.729	192.131
Frankfurt n.O.	79.784	77.891	75.710	73.832	72.131	70.308	86.351	67.014	65.242
razem	447.823	451.881	455.333	457.189	456.861	455.612	453.198	451.808	449.374

Źródło: Krajowy Zakład Przetwarzania Danych i Statystyki Brandenburgii

6.7.1.2. Prognoza ludności na lata 2005-2030 w części niemieckiej na lata 2004-2030

	2004	2010	2015	2020	2030
	ludność w tysiącach				
Powiat Oder-Spree	192,00	186,53	181,98	175,38	157,49
Powiat Märkisch-Oderland	192,13	191,92	189,92	185,95	173,73
Frankfurt n.O.	65,24	60,76	59,27	57,24	51,30
razem	449,37	439,21	431,17	418,57	382,52

Źródło: Krajowy Zakład Przetwarzania Danych i Statystyki Brandenburgii, prognoza odnośnie zaludnienia kraju związkowego Brandenburgia na czas 2005 - 2030, Potsdam 2006

6.7.1.3. Liczba zakładów na obszarze podlegającym terytorialnie Agencji Pracy Frankfurt nad Odrą

Gałąź gospodarcza*	Zakłady					
	30.6.2003		30.6.2004		Zmiana w stosunku do roku poprzedniego	
		%		%		
Rolnictwo i leśnictwo	523	4,62	508	4,56	-15	2,87
Rybnictwo i hodowla ryb	17	0,15	13	0,12	-4	-23,53
Górnictwo	9	0,08	10	0,09	1	11,11
Przemysł Przetwórczy	942	8,32	926	8,32	-16	-1,70
Zaopatrzenie w Energię, gaz i wodę	36	0,32	37	0,33	1	2,78
Budownictwo	1.802	15,92	1.706	15,32	-96	-5,33
Handel, konserwacja, naprawa samochodów	2.399	21,20	2.328	20,91	-71	-2,96

itd.						
Hotelarstwo	701	6,19	686	6,16	-15	-2,14
Komunikacja i przekaz informacji	628	5,55	631	5,67	3	0,48
Kredyty i ubezpieczenia	240	2,12	221	1,99	-19	-7,92
Nieruchomości, wynajem	1.556	13,75	1.606	14,43	50	3,21
Administracja, obrona narodowa, ubezpieczenia społeczne	247	2,18	228	2,05	-19	-7,69
Wychowawstwo i nauczycielstwo	236	2,09	231	2,07	-5	-2,12
Lecznictwo, weterynaria, praca socjalna	1.173	10,37	1.178	10,58	5	0,43
Usługi komunalne i indywidualne	774	6,4	792	7,11	18	2,33
Gospodarstwa domowe z własnym personelem	25	0,22	26	0,23	1	4,00
Pozostałe	8	0,07	6	0,05	2	-25,00
razem	11.316	100	11.133	100	-183	-1,62

Źródło: Statystyka Federalnej Agencji Pracy

6.7.1.4. Wartość dodana brutto ogółem i na osobę zatrudnioną w niemieckiej części Euroregionu „Pro Europa Viadrina” 1999 – 2003

	Rok	6.5.4.1.1. Wartość dodana brutto w cenach rynkowych					
		ogółem	Udział w kraju związkowym	Zmiany w porównaniu do roku poprzedniego	na osobę zatrudnioną		
					ogółem	kraj = 100	Zmiany w porównaniu do roku poprzedniego
		mln EUR	Udział procentowy		EUR	Udział procentowy	
Powiat Oder-Spree	1999	2.838,0	7,2	11,4	39.691	107	9,7
	2000	3.015,0	7,5	6,2	41.249	109	3,9
	2001	2.991,6	7,4	- 0,8	41.729	108	1,2
	2002	3.021,3	7,4	1,0	42.957	108	2,9
	2003	3.059,7	7,4	1,3	44.225	109	3,0
Powiat Märkisch-Oderland	1999	2.633,6	6,7	- 0,5	37.205	101	0,6
	2000	2.557,2	6,3	- 2,9	36.583	96	- 1,7
	2001	2.499,2	6,2	- 2,3	37.051	96	1,3
	2002	2.594,9	6,3	3,8	39.475	99	6,5
	2003	2.599,5	6,3	0,2	40.389	100	2,3
Frankfurt n.O.	1999	1.541,3	3,9	- 1,9	35.224	95	- 0,5
	2000	1.578,5	3,9	2,4	35.726	94	1,4
	2001	1.586,0	3,9	0,5	36.142	93	1,2
	2002	1.577,9	3,9	- 0,5	36.709	92	1,6

	2003	1.576,7	3,8	- 0,1	37.850	93	3,1
Euroregion strona niemiecka*	1999	7.012,9	17,8	3,6	37.373	101	3,3
	2000	7.150,7	17,7	1,9	37.853	99	1,3
	2001	7.076,8	17,4	-1,0	38.307	99	1,2
	2002	7.194,1	17,6	1,7	39.714	100	3,7
	2003	7.235,9	17,6	0,6	40.821	101	2,8
Land Brandenbur gia	1999	39.402,8	100	3,7	36.929	100	3,3
	2000	40.405,1	100	2,5	38.016	100	2,9
	2001	40.627,2	100	0,5	38.742	100	1,9
	2002	40.919,8	100	0,7	39.823	100	2,8
	2003	41.175,7	100	0,6	40.583	100	1,9

Źródło: Krajowy Zakład Przetwarzania Danych i Statystyki Brandenburgii: Raporty statystyczne, maj 2005*, własne obliczenia

6.7.1.5. Wartość dodana brutto w cenach rynkowych według branż w niemieckiej części Euroregionu „Pro Europa Viadrina“ 1999 – 2003

	Rok	Wartość dodana brutto w cenach rynkowych					
		razem	Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo	Produkcja	Handel, hotelarstwo, komunikacja	Finanse, wynajem, usługi dla przedsiębiorst w	Publiczni i prywatni usługodawc y
		Mill. EURO					
Powiat Oder- Spree	1999	2.838,0	61,3	1.155,1	386,3	571,2	664,0
	2000	3.015,0	56,1	1.189,9	413,6	637,6	717,9
	2001	2.991,6	64,1	1.102,1	429,5	661,5	734,4
	2002	3.021,3	57,0	1.075,7	465,3	665,8	757,5
	2003	3.059,7	48,4	1.095,9	480,2	679,9	755,4
Powiat Märkisch - Oderland	1999	2.633,6	93,3	668,7	447,9	653,8	770,0
	2000	2.557,2	91,4	574,6	466,2	640,8	784,2
	2001	2.499,2	108,6	474,9	481,2	643,3	791,3
	2002	2.594,9	100,2	457,0	508,4	708,4	821,0
	2003	2.599,5	88,0	443,9	525,2	719,6	822,7
Frankfurt n.O.	1999	1.541,3	8,3	200,9	254,8	341,7	735,5
	2000	1.578,5	8,3	194,9	267,6	346,1	761,6
	2001	1.586,0	9,6	172,3	292,6	352,2	759,3
	2002	1.577,9	8,6	159,1	317,6	345,9	746,7
	2003	1.576,7	7,5	159,4	309,0	353,9	747,1
Euroregi on strona niemieck a	1999	7.012,9	162,9	2.024,7	1.089,0	1.566,7	2.169,5
	2000	7.150,7	155,8	1.959,4	1.147,4	1.624,5	2.263,7
	2001	7.076,8	182,3	1.749,3	1.203,3	1.657,0	2.285,0
	2002	7.194,1	165,8	1.691,8	1.291,3	1.720,1	2.325,2
	2003	7.235,9	143,9	1.699,2	1.314,4	1.753,1	2.325,2
Land Brandenb urgia	1999	39.402,8	1.005,9	11.145,9	6.800,3	9.084,6	11.366,1
	2000	40.405,1	949,3	11.177,2	7.260,4	9.372,6	11.645,5
	2001	40.627,2	1.101,8	10.373,7	7.596,3	9.855,2	11.700,2
	2002	40.919,8	994,8	10.069,7	7.998,9	10.097,9	11.758,6
	2003	41.175,7	855,9	10.225,4	8.082,5	10.240,1	11.771,8

Źródło: Krajowy Zakład Przetwarzania Danych i Statystyki Brandenburgii: Raporty statystyczne, maj 2005, własne obliczenia

6.7.1.6. Produkt krajowy brutto (PKB) na mieszkańca w niemieckiej części Euroregionu „Pro Europa Viadrina” 2000 – 2003

	Produkt krajowy brutto (PKB) je Einwohner							
	2000		2001		2002		2003	
	EUR	Land = 100	EUR	Land = 100	EUR	Land = 100	DM	Land = 100
Powiat Oder-Spree	16.522	99	16.450	98	16.670	98	17.015	99
Powiat Märkisch-Oderland	14.701	88	14.272	85	14.692	86	14.650	85
Frankfurt (Oder)	23.264	139	23.974	142	24.447	144	25.046	146
Euroregion strona niemiecka*	16.836	109	16.705	99	17.011	100	17.203	100
Land Brandenburgia	16.730	100	16.861	100	17.008	100	17.191	100

Źródło: Krajowy Zakład Przetwarzania Danych i Statystyki Brandenburgii: Raporty statystyczne, maj 2005*, własne obliczenia

6.7.2. Polska część Euroregionu „Pro Europa Viadrina“

6.7.2.1. Powierzchnia i ludność podregionu gorzowskiego w woj. lubuskim w latach 2000-2004

Region	Rok	Powierzchnia w km ²	Ludność			
			razem	W tym mężczyźni	Na 100 mężczyzn przypada kobiet	Zaludnienie na 1 km ²
Podregion Gorzowski	2000	6107	380,3	185,6	104,9	62,3
	2002	6107	380,9	185,8	105,0	62,4
	2004	6112	382,0	186,2	105,2	62,5
Polska	2000	312685	38254,0	18537,3	106,4	122,3
	2002	312685	38218,5	18506,7	106,5	122,2
	2004	312685	38173,8	18470,3	106,7	122,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

6.7.2.2. Prognoza ludności na lata 2005-2030 w podregionie gorzowskim województwa lubuskiego w tys. osób

	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Powiat Gorzowski	64,0	65,2	66,4	67,3	67,9	67,7
Powiat Międzyrzecki	58,3	57,9	57,6	57,3	56,6	55,5
Powiat Słubicki	46,9	47,1	47,2	47,3	47,1	46,7
Powiat Strzelecko-Drezdenecki	50,2	49,9	49,4	49,0	48,3	47,3
Powiat Sulęciński	35,5	35,5	35,7	35,9	35,9	35,8
Gorzów Wlkp.	125,6	124,5	122,3	118,6	113,5	107,2
Podregion gorzowski	380,5	380,1	378,6	375,4	369,3	360,2

Źródło: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, Województwo lubuskie, podregiony powiaty, gminy 2004, Zielona Góra 2004, s.99

6.7.2.3. Osobowy ruch graniczny według kierunków na przejściach granicznych leżących w obrębie Euroregionu „Pro Europa Viadrina”

	Obywatele polscy wyjeżdżający za granicę w tys. osób			Cudzoziemcy przyjeżdżający do Polski w tys. osób			Ogółem przekraczający granicę w tys. osób		
	Kostrzyn nad Odrą	Słubice	Razem	Kostrzyn nad Odrą	Słubice	Razem	Kostrzyn nad Odrą	Słubice	Razem
2003 I-XII	719,9	1 144,2	1 864,1	960,2	1 800,5	2 760,7	3 091,3	5 861,4	8 952,7
2004 I-XII	979,1	914,1	1 893,2	1 557,6	2 118,2	3 675,8	4 982,5	6 090,6	11 073,1
2005 I-VI	436,5	360,6	797,1	793,8	1 153,7	1 947,5	1 337,5	3 030,4	4 367,9

Źródło: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze: Biuletyn Statystyczny Województwa Lubuskiego, II kwartał 2005, obliczenia własne

6.7.2.4. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w polskiej części Euroregionu „Pro Europa Viadrina” w latach 2001-2004 (uwzględniono liczbę członków z dnia 01.01.2006)

	Rok	Ludność w tys.															
		w wieku przedprodukcyjnym				w wieku produkcyjnym				w wieku poprodukcyjnym				ogółem			
		ilość		%		ilość		%		ilość		%		ilość		%	
			w tym kobiety	%			w tym kobiety	%			w tym kobiety	%			w tym kobiety	%	
Polska część Euroregionu	2001	91,1	44,5	48,8	24,4	234,1	113,8	48,6	62,7	47,9	33,0	68,8	12,8	373,2	191,3	51,3	100
	2002	87,1	42,5	48,8	23,3	237,5	115,4	48,6	63,6	48,6	33,3	68,7	13,0	373,1	191,3	51,3	100
	2003	83,9	40,9	48,7	22,4	241,3	117,4	48,6	64,5	49,0	33,6	68,6	13,1	374,2	191,9	51,3	100
	2004	81,0	39,4	48,6	21,6	244,0	118,8	48,7	65,2	49,5	33,9	68,5	13,2	374,5	192,1	51,3	100

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

6.7.2.5. Pracujący w gospodarce narodowej w podregionie gorzowskim woj. lubuskiego w latach 2000-2003

Region	Pracujący				Pracujący w sektorze prywatnym			
	ogółem	dynamika w %			ogółem	dynamika w %		
	1999	2000/99	2001/99	2003/99	1999	2000/99	2001/99	2003/99
Podregion gorzowski	90 578	89,21	87,01	82,62	51 296	88,25	87,03	81,81
Polska	8 888 904	91,92	89,71	85,19	4 550 046	91,92	93,89	90,12

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

6.7.2.6. Wartość dodana brutto wg rodzajów działalności w podregionie gorzowskim

Region	Ogółem w mln zł	w tym w %		
		Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybactwo	Przemysł i budownictwo	Usługi
2002				
Podregion gorzowski	6 195,2	3,48	30,31	66,21
Polska	682 860,7	3,09	29,75	67,16
2003				
Podregion gorzowski	6 196,1	2,24	29,98	67,78
Polska	709 165,7	2,94	30,22	66,84

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

6.7.2.7. Wartość brutto środków trwałych w gospodarce narodowej (bieżące ceny ewidencyjne) w województwie lubuskim

Region	Ogółem w mln zł	w tym w %	
		Sektor publiczny	Sektor prywatny
2000			
Lubuskie	32 805,9	53,46	46,54
Polska	1 444 803,7	51,41	48,59
2001			
Lubuskie	34 384,3	50,82	49,18
Polska	1 523 153,8	45,76	54,24
2003			
Lubuskie	38 376,9	48,77	51,23
Polska	1 675 322,3	43,44	56,56
2004			
Lubuskie	40 836,0	46,66	53,34
Polska	1 747 888,7	42,22	57,78

Źródło: Główny Urząd Statystyczny..., Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, Rocznik statystyczny województwa lubuskiego 2002, s.594, Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne

6.7.2.8. Nakłady inwestycyjne w gospodarce narodowej (ceny bieżące) w województwie lubuskim

Region	Ogółem w mln zł	w tym w %	
		Sektor publiczny	Sektor prywatny
2000			
Lubuskie	2 627,9	41,23	58,77
Polska	133 160,2	34,78	65,22
2001			
Lubuskie	2 582,8	27,44	72,56
Polska	121 362,9	31,88	68,12
2003			
Lubuskie	2 587,0	28,59	71,41
Polska	110 859,8	31,75	68,25
2004			
Lubuskie	2 752,8	30,45	69,55
Polska	120 466,7	31,90	68,10

Źródło: Główny Urząd Statystyczny..., Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, Rocznik statystyczny województwa lubuskiego 2002, s.592, Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, obliczenia własne